

KELEIVIS
DARBO 2 MONIŲ LAIKRAŠTIS

Prenumerata metams:

Amerikoje	\$2.50
Pietų Amerikoje	\$3.00
Kanadoje	\$3.50

Pastel Moty:

Amerikoje	\$1.25
Pietų Amerikoje	1.50
Kanadoje	1.75

Apskeitimų kainų klauskite laisvai.
Kreipiantis su kokiais nors reikalais
adresuokite:

KELEIVIS
636 Broadway, So. Boston 27, Mass.

KELEIVIS

THE TRAVELER - - - - - LITHUANIAN WEEKLY

KELEIVIS
LITHUANIAN WEEKLY

Represents over 75,000 Lithuanians in
New England and about 1,000,000
in the United States

**THE BEST ADVERTISING
MEDIUM**

Advertising Rates
on Application

KELEIVIS
636 Broadway, So. Boston 27, Mass.

NO. 52

Keleivio Telefonas:
South Boston 3971

SO BOSTON, DECEMBER-GRUODŽIO 26 D., 1945

"Entered as Second Class Matter" February 23, 1905, at the Post Office at Boston, Mass., under the Act of March 3, 1879.

Atskiro Numerio
Kaina 6 centai.

METAI XL

Amerika Pripažįsta Jugoslavų Diktatorišką Režimą

Amerikos vyriausybė paskelbė, jog ji pripažįsta diktatorišką "Tito"-Brozo vyriausybę Jugoslavijoje. Kartu Amerikos vyriausybė skelbia, jog maršalo Tito vyriausybė nėra demokratiška, ji neduoda Jugoslavijos gyventojams laisvės ir pravedė krašte suktus rinkimus. Bet nežiurint to viso, Amerika sutiko pripažinti Jugoslavijos valdžią, kad tuo būdu įrodžius savo draugiškumą Rusijai.

Panašiai padarė ir Anglijos valdžia. Jugoslavijos diktatūra gavo pripažinimą iš didžiųjų demokratiškų valstybių, nors ta diktatūra yra iš svetur užkarta jugoslavų tautai.

Amerika visai nesenai skelbė, jog ji nepripažįs vyriausybės, kurios yra nedemokratiškos ir yra užkartos kuriai nors tautai galin-gesnio kaimyno. Bet dabar Amerika tą savo iškilmingą pasisąžinimą lauzo ir pripažįsta Jugoslavijos smurtininką už teisėtą Jugoslavijos valdžią. Daugelis žmonių klausia, ko verti yra Amerikos politiniai pareiškimai, jei vieną dieną jie duodami, o paskui be jokios atodairios laužomi.

Jugoslavija, kaip ir Lenkija, yra Amerikos sąjungininkė. Savo sąjungininkam, jugoslavams ir lenkams, Amerika ir Anglija padėjo užkarti rusišką diktatūrą ir tas diktatūras ten pripažįsta. Bet del buvusio priešų šalių, kaip Bulgarija, Vengrija ir Rumunija, Amerika ir Anglija laikosi teisingiau, jos vis dar reikalauja, kad ten būtų įvestos demokratiškos vyriausybės. Kodel Amerika ir Anglija buvusiems priešams rodo geresnę širdį, kaip savo ištikimiesiems sąjungininkams, ta vargu kas gali supasti.

Pripažinus Tito diktatūrą Amerika dabar siunčia į Belgradą savo ambasadorių ir su Jugoslavijos valdžia bus užmegsti normalūs santykiai.

MAISTO SIUNTINIAI LIETUVIAMS TREMTINIAMS

BALF pirmininko atsi-saukimas į lietuvių siųsti pabėgėliams ir tremtiniams maisto ir kitokių daiktų pagalbos pakietukus iki 11 svarų dydžio, rado didelio atgarsio lietuvių širdyse. Į BOLF sandėlių Brooklyne iki gruodžio 15 d. jau suplaukė virš šimto pakietų iš įvairių lietuviškų kolonijų. Pakietukai vis dar plaukia. Visi lietuviai gali tą padaryti. Supirkit maisto ir kitokių daiktų iki 11 svarų pakietuką, supakuokit, idėkit laiškelį ar savo adresą, ir siųskit į BOLF sandėlių Brooklyne tokiu adresu:

United Lithuanian Relief Fund of America, Inc. Warehouse, 101 Grand Street, Brooklyn 11, N. Y.

Maskvos derybos eina sekmingai

Iš Maskvos praneša, kad pasitarimai tarp Anglijos, Amerikos ir Rusijos eina sekmingai ir draugiškoje nuotaikoje. Bet kas nutarta, kokie skirtumai jau išlyginti, aiptai tai iš Maskvos nieko nepraneša. Maskvos derybos yra vedamos didesnės paslapties, kaip buvo vedamos Londone derybos. Pranešama tik tai, kad ministerriai daro reguliarius posėdžius ir "neformališkai" aptaria visus svarbiuosius klausimus, kurie trukdo "trijų didžiųjų" bendradarbiavimą.

Amerikos "Army and Navy Journal" praneša, kad Maskvos derybų pasekmėje Amerika jau nebe padeda nacionalinei Kinijos vyriausybei gabenti kariuomenę iš pietų į šiaurinę Kiniją ir į Mandžuriją. Bet jokio kito patvirtinimo tam pranešimui dar nėra. Sako, pareis nuo generolo Marshall, ar Amerika padės toliau Kinijos vyriausybei gabenti kariuomenę, ar ne.

Maskvoje buvo plačiai aptariama "atomų bombų" klausimas. Amerikos spauda iš tų pasitarimų praneša tik tai, kad Amerikos Valstybės sekretorius dar neprisižadėjo rusams duoti tos bombos sekretą.

BAISUS GAISRAS KAREIVIŲ KEMPĖJ

Amerikos kareivių kempėjų Shikoku mieste, Japonijoje kilo gaisras barakuose. Ugnis labai greit išsiplėtė. 12 mūsų kareivių žuvo, o kelios dešimtys apdegė gaisro metu. Daugelis kareivių išsako nuo antro aukšto besigelbėdami nuo ugnies. Gaisro priežastys nežinomos.

UKRAINA IR BIELORUSIJA GAUS PAGELBĄ

UNRRA viršininkas Lehman skelbia, jog dvi sovietų respublikos, Ukraina ir Bielorūsija, gaus UNRRA pagalbą. Tuo reikalu su tomis respublikomis yra pasirašyta sutartis. Žinoma, kaip visose rusų kontroliuojamose srityse, taip ir Ukrainoje ir Bielorūsijoje, UNRRA neturės savo besilaikų atstovų. Duodamos pagalbos paskirstymas ten vyks per tų respublikų pareigūnus ir jų priežiūroje.

GEN. MARSHALL TARIASI KINIJOJ

Amerikos ambasadorius Kinijoje generolas G. Marshall turi daug pasitarimų kinų sostinėje Čunkinge su Kinijos vadais. Jį aplankė ir Kinijos komunistų vadai. Generolui Marshall yra duotas uždavinys "suvienuoti Kiniją." o tam tikslui generolui teks daug tartis ir aiškintis su Kinijos vadais.

JIE IŠLIKO GYVI, O 1,145 ŽUVO

Šiomis dienomis šitie Amerikos kareiviai sugrįžo namo iš Kinijos, kur jie išbuvo nuo 1943 metų, kai jų laivas "Rhona" buvo nuskandintas Pacifiko vandenyne. Su tuo laivu tuomet žuvo 1,145 vyrai, kurių tarpe gal ne vienas buvo ir lietuvis.

SVEIKINAME MUSŲ SKAITYTOJUS, PLATINTOJUS, BENDRADARBIUS IR VISUS "KELEIVIO" DRAUGUS SU NAUJAIŠ METAIS.

"KELEIVIO" STABAS.

Popiežius paskyrė naujus kardinolus

Popiežius prieš šventes paskyrė daug naujų kardinolų. Dabar "kardinolų kolegija" yra pilname sąstate, į ją įeina 70 kardinolų. Ši kartą popiežius vienu sykiu paskyrė 32 naujus kardinolus ir jų skaičiuje yra tik 4 italijonai.

Naujų kardinolų paskyrimas padaro didelių atmainų "kardinolų kolegijoje". Pirmą kartą kardinolų skaičiuje italijonai bus mažumoje, jų bus tik 28 žmonės, o kitataučių bus 42. Amerika dabar turės penkis kardinolus. Padidintas kardinolų skaičius ir iš Pietų Amerikos šalių.

Iš Amerikos paskirti 4 nauji kardinolai: New Yorko, Chicago, St. Louis ir Detroito arkivyskupai. Paskyrimas daugiau amerikiečių rodo, kad Amerikos įtaka pasaulyje didėja ir jau kalbama, kad naujasis Vatikanas "valstybės sekretorius" bus amerikietis kardinolas Spellman.

SAKO, EZRA POUND PAMISĖS

Amerikietis poetas Ezra Pound ilgą laiką gyveno Romoje. Kai užėjo karas, poetas kalbėjo per Romos radio, agitavo už taiką ir sako, vedęs propagandą už fašizmą. Už tai jis po karo buvo suimtas ir parvežtas į Ameriką. Čia jis turėjo būti teisiamas už krašto išdavystę. Dabar daktarai sako, jis esąs nesveiko proto ir negali stoti į teismą. Daugelis žmonių ir ne daktarų mano, kad tik nesveiko proto amerikietis galėjo agituoti už Musolinį.

Rupesniai del Irano

Amerikos valdžia reiskia didelio susirūpinimo del įvykių Irane. Nėra jokios abejonės, kad Irano "sukilimas" yra rusų padarytas. Be rusų to "sukilimo" visai nebūtų. Irano įvykiai yra aiškus lauzymas ne tik "trijų didžiųjų" susitarimo padaryto Teherane, bet tai yra lauzymas ir Jungtinių Tautų Organizacijos čarterio. Ko vertas tas "čarteris", jei ji pasirašiusios didžiųjų valstybės pačios ir ji spiaudo? Iranas yra Jungtinių Tautų Organizacijos narys, kaip ir Rusija, o Rusija tai silpną narį užpuolė, gvaltavoja ir Irano niekur jokios pagalbos negauna.

Toki susirūpinimą reiskia Amerikos valdžia Washingtono, o tuo tarpu Maskvoje trys didieji "draugiškai" tariasi. Tur but, jie tariasi ir apie Irano likimą.

PASAULIO SOSTINĖ BUS AMERIKOJ

Jungtinių Tautų Organizacijos buveinė bus Amerikoje. Kokiam Amerikos mieste ji bus, dar nėra nutarta, bet jau nuspręsta, kad ji bus rytinėj Amerikos dalyje. Reiskia, ta buveinė nebus San Francisco mieste, kaip buvo laukiama, bet bus kuriam nors mieste Amerikos rytuose, gal Bostone, New Yorke ar Philadelphijoje.

Anglijos buvęs karo vadas W. Churchill keta atvykti Amerikon ir čia laikyti keletą paskaitų. Vieną paskaitą jis laikys apie "Pasaulio klausimus" Fultone, Missuri valstijoje. Prezidentas Truman yra pažadėjęs ta proga perstatyti Winston Churchill publikai.

Rusija reikalauja Turkijos teritorijų

Sovietų Rusijos spaudoje rasirodė reikalavimas, kad Turkija atiduotų Rusijai plačias teritorijas už Kaukazo. Atrodo, jog Rusija jau nebesitenkina seniau išskeltais reikalavimais del Karsko ir Ardahano, bet reikalauja platesnių sričių. Tas reikalavimas rusų spaudoje pasirodė tuo laiku, kada ten atvyko J. Byrnes ir E. Bevin tartis su V. Molotovu del busimos taikos ir del priešingumų išlyginimo.

Turkija iš savo pusės pareiskia, jog turkai nieko nėra skolingi rusams, ir jei rusai norės atplėsti turkų teritorijas, jie turės kariauti. Turkija ginsis nuo užpuolikų. Turkijos vadai sako, jei Rusija puls, turkai ginsis visomis išgalėmis ir rusai turės pralieti daug kraujo iki jie galės užgrobti, kas jiems nepriklauso.

LEIS PABĖGELIAMS VYKTI Į AMERIKĄ

Prezidentas Truman davė įsakymą leisti įvažiuoti į Ameriką pabėgėliams Europoje. Pabėgėliai bus leidžiami pagal kiekvienos šalies kvotą. Amerikoje jau gyvena apie 1,000 pabėgėlių iš Europos vienoje stovykloje prie Oswego, N. Y. Tiems pabėgėliams bus leidžiama pasilikti Amerikoje, jei jie, pagal imigracijos įstatymą, turi teisę įvažiuoti į Ameriką.

Prezidento parodymas neišsprendžia pabėgėlių klausimo, nes į Ameriką pagal kvotą gali įvažiuoti tiksliai labai maža pabėgėlių dalis. Bet kiek kvota leidžia, tiek pabėgėlių bus įsileidžiama į šią šalį.

Truman Reikalauja Kompanijų Parodyti Savo Pelnus

Generolas George S. Patton mirė

Praeitą penktadienį Vokietijoje, Heidelbergo mieste mirė garsus Amerikos generolas George S. Patton. Prieš porą savaičių generolas Patton buvo sužeistas automobilio nelaimėi, jam buvo nulaužtas sprandas. Geriausiai Amerikos daktarai bandė išgelbėti jo gyvybę, bet nepavyko. Pasi-kankinęs dvi savaites ligonnis mirė.

Gen. G. S. Patton pagarsėjo šiame kare kaip tankų divizijų vadas. Jo vedamos Amerikos tankų divizijos kariavo Afrikoje ir vėliau Sicilijoje. Kada amerikiečiai išsikėlė į Franciją, gen. Patton vadovavo trečiajai mūsų armijai, kuri vijo vokiečius per visą Franciją iki Zigfrido linijos.

Prieš metus laiko vokiečiai smarkiai puolė amerikiečius. Belgijoje pralaužė frontą ir buvo paėmę daug amerikiečių į nelaisvę. Tada generolo Pattono vedama armija vėl pasižymėjo mušiuose ir daug prisidėjo prie vokiečių sulaukymo.

Vėliau, kada musiečiai perėjo per Reino upę, Pattono armija perkirto Vokietiją ir pasiekė Čechoslovakiją.

Sumušus Vokietiją gen. Patton buvo Bavarijos valdytojas, bet nesenai buvo pašalintas iš tos vietos už tai, kad neužtenkamai griežtai valė nacių iš valdiškų vietų.

Generolas Patton palaidotas amerikiečių kariškose kapinėse Liuksemburge.

TREMTINIŲ SKAIČIUS VAKARŲ VOKIETIJOJ

New York (LAIC) — Specialėje UNRRA darbuotės apžvalgoje gruodžio 17 d. "The New York Times" paduoda sekancius tremtinių skaičius vakarų Vokietijoje.

Bendras išvietintų skaičius per visas 3 okupacines zonas (amerikiečių, anglų ir francuzų) — 850,000. Iš jų amerikiečiams tenka 280 tukstančių, britams 500,000 ir francuzams 75,000. Visi jie laikomi kaip atsisakę grįžti į sovietų rojų. Tautybų požiūriu, tremtiniai skirstomi: lenkų 560,000, iš Pabalčio 150,000 ir neaiščių — 120,000. Pastarųjų tarpe yra 60,000 Rytų Europos žydų, 30,000 ukrainiečių ir 30,000 jugoslavų.

Visi jie sutalpinti 1,335 stovyklose, kurias vietomis vadina "Assembly Centers," vietomis "Camp."

Nuo gruodžio 19 d. šeimų tėvai nebebus imami į karo tarnybą. Tokį įsakymą išleido Selective Service vadovybė. Tėvai galės stoti į kariuomenę savanoriais, bet trijų ir daugiau vaikų tėvai nebus imami net ir savanoriais.

Prezidentas Truman nesenai paskyrė "tyrinėjimo komisiją" automobilių pramonės ištirti, ar darbdaviai gali mokėti aukštesnius uždarbius darbininkams. Kada susirinko ta tyrinėjimo komisija, buvo iškiles ginčas, ar ji gali žiūrėti į General Motors kompanijos knygas ir matyti, kiek pelnų ta kompanija padarė.

Prezidentas Truman dabar paaiškino, kad jo paskirtoji tyrinėjimo komisija turi turėti teisę žiūrėti kompanijų knygas, žinoti kompanijos pelną, nes kitaip ji negalėtų padaryti savo sprendimo, del uždarbių pakėlimo. Vėliau, prezidentas sako, kada bus išleistas įstatymas, tai tas įstatymas leis tyrinėjimo komisijoms tikrinti ir kompanijų ir, reikalui esant, unių knygas.

Belaukiant naujų derybų ir "tyrinėjimo komisijos" darbo, Detroito didysis automobilių darbininkų streikas dar labiau išsiplėtė. Kompanijos atleido 92,000 darbininkų del to, kad nėra automobilių dalių, nes kai kurios dalių dirbtuvės streikuoja. Daugiausia darbininkų del dalių trūkumo atleido Fordo kompanija.

Naujos derybos tarp darbininkų ir darbdavių prasideda šį trečiadienį. Automobilių streikas dabar jau tęsiasi virš mėnesio.

HIMMLERIS PLATINO SS VEISLĘ

Niurembergo teisme paaiškėjo, kad Gestapo viršininkas H. Himmler davė parodymą visiems SS legionieriams turėti bent po kečius legalius ar nelegalius vaikus. Himmleris, nacių budelis sakė, vokiečių moterims ir mergaitėms turi būti didelė garbė gauti vaiką nuo narsių Hitlerio legionierių. Nesvarbu, jei vaikas nelegališkas, bi tik bus daugiau vokiečių ateityje.

BULGARIJOS DIKTATŪRA RODO DANTIS

Bulgarijos komunistinė diktatūra per 3 mėnesius buvo "atleidusi vadžias." kol Bulgarijoje lankėsi M. Ethridge, Amerikos specialinis stebėtojas. Ji buvo leidusi išeiti opoziciniams laikraščiams. Dabar Ethridge grįžo namo, o Bulgarijos valdžia vienu pasimojimu uždarė visą opozicinę spaudą. Dabar Bulgarijoje begali išeiti tik komunistiniai ir komunistų kontroliuojami laikraščiai.

TOKIO TURI MILIONĄ BENAMIŲ

Amerikos bombos Tokio mieste sugriovė 605,338 namus. Dabar dar Tokio mieste yra 1,128,000 žmonių benamių, kurie neturi pastovios pastogės. Amerikos bombardavimai Tokio miestui padarė \$383,533,000 nuostolių.

APŽVALGA

PRADE DAM PENKTĄ
DEŠIMTĮ METŲ

40 metų ilgas laikas žmogaus gyvenime. Tai ilgas laikas ir laikraščio gyvenime. Musų išeivijoj Amerikoje 40 metų laikotarpis, nuo 1905 metų iki 1945 metų buvo pats buiniausias. Per tuos metus ateivių skaičius Amerikoje daug pašoko ir viršų ir vėl pradėjo kristi žemyn. Senieji ateiviai traukiasi nuo musų ir amžinai, jaunų ateivių iš Lietuvos nepribuvo, o jaunieji čia augusieji "tirpsta" amerikonišimo katilė ir musų eilėse jie kaip ir reti svečiai. Esame lyg nykstanti sala audringame Amerikos gyvenime.

Užtat minėdami 40 metų laikraščio sukaktuves ne be rūpesnio žiūrime į ateitį. Musų eilės retėja — glauskime jas! Traukime jaunuosius ir musų visuomeninį darbą! Stiprinkime "Keleivio" skaitytojų šeimą!

"Keleivio" sukaitytojų minėjimo vakarienej drg. P. Ketvirtis iškėlė mintį, kaip galima "Keleivio" šeimą didinti. Užsakykim "Keleivį" tiems, kurie jį nekaito. Paraginkim pažįstamus ir draugus jį užsisakyti. Bukime veiklus laikraščio draugai ir platintojai. Stipriai susirišę į vieną plačią keleiviečių šeimą, busime stiprūs ir nepalaužiami.

"GERIAU MIRSIU, BET
NEGRĮSIU ATGAL"

Sovietų Rusija yra paslapčių šalis. Viena iš didžiausių Rusijos paslapčių yra koncentracijos stovyklos. Tokių paslapčių turėjo ir nacių Vokietija. Dabar vokiečių fašistų paslaptys išplaukia dienos švieson Niurnbergo teisme. Vokiškos paslaptys nebėra paslaptys — jos dabar yra viešai teisiama prasižengimas prieš žmoniją. Bet Rusijos paslaptys dar tebėra paslaptys. Apie jas retkarčiais sužinome iš priepuolamų šaltinių.

"Socialistiškosios Viestnik" rusų socialdemokratų organas, deda jauno Rusijos jurininko širpų pasakojimą apie vieną milžinišką Sovietų Rusijos koncentracijos stovyklą, tolimoj Si-biro šiaurėj. Tas jurininkas jaunas žmogus, kariavęs vokiečių fronte, buvo sužeistas, jis tik Rusiją tepažinojo. Dabar jis sako: "Geriau mirsiu, bet atgal nebegrišiu." Štai ką jis pasakoja:

"...pasakojau apie smarkiai varomą darbą, tiesiant gelžinkelį iš Komsomolsko, ant Amuro upės, į Sovietų Rusiją Gavan — tiesiai per kalnus, balas ir taigą. Dabar prie to gelžkelio dirba daug šimtų tukstančių žmonių: čia ir vokiečių belaisviai, čia ir lenkai, likę iš 1939-1940 metų, ir ukrainiečiai, ir Kubanės gyventojai, baltgudžiai, iš-tisais valsciais išdanginami iš jų gyvenamųjų vietų už tai, kad nedarė sukilimų prieš vokiečius... Jis savo akimis matė Sovietų Rusijoje šimtus mergaičių ir moterų su užrašu per petį: 'aš išdaviau mano tėvynę.' Sako, tokių, pagal žmonių pasakojimus, yra dešimtys tukstančių. Jų kaltė ta, kad turėjo pažintis su vokiečiais. Vokiečių okupacijos rądonas N. K. V. D. (politinė žandarmerika) dabar nuodugnai peršukuoja. Ten jis girdėjo apie lenkų belaisvių streiką 1940 metais. Jie susireikavo ir pa-reikalavo daugiau duonos. To-kių streikuojančių, pagal pa-sakojimus, buvo 27 tukstan-

čiai žmonių. Prie jų prisidėjo tremtiniai rusai, gal apie 10 tukstančių žmonių. Su streikininkais buvo žiauriai apsi-dirbta: 'Jūs norite duonos?' — Še jums švino... Sovietų Rusijoje uoste nesilėpdami pasakojau, kad visi buvo iššaudyti iš kul-kosvaidžių, 'kad kiti pasimo-kytų... Gal but, skaičiai ir per-dėti, bet apie tiek buvo kalba-ma visai viešai, nebijant nei NKVD. Mat, bausmė turėjo 'kitus užbaudyti.' Daugiau, iš-tiesų, apie jokių streikus niekas ir nebekalba, jokių reika-lavimų niekas nebestato... Žmo-nės dirba žiemą ir vasarą, min-ta bado davinį, nudriska, daž-nai basi. Pasakotojas girdėjęs, kad vien vokiečių belaisvių ten dirba 300,000 vyrų..."

Rusai stato gelžkelių toli-moj šiaurėj. Iš Sovietų Rusija Gavan jie nori padaryti pirmos eilės jūrų bazę. Bet pats baisiausias dalykas iš to pa-sakojimo yra ne tas mirties gelžkelis, prie kurio žmo-nės dirba ir miršta, kaip mu-sėlės. Didžioji paslaptis yra "Dalstroj", milžiniška kon-centracijos stovykla, kur So-vietai su vergų prakaitu auksą kasa. "Paslaptingasis Dalstroj" yra lyg šurpi pa-saka, bet, deja, tai nėra pa-saka. Tai rusti, totalitarinė šalies vergija. Dalykas tas, kad tarp Ochotsko jūros ir Kolyma upės aukštumų prieš 15 metų buvo atrasta daug aukso. Bet kaip jį kas-

ti? Kraštas plačiausias, ke-lių jokių, gyventojų irgi nė-ra, o oras baisiai žiaurus. Sovietų vyriausybė klausimą išsprendė perduodama visą reikalą GPU, kuri visą tą sritį pavertė į milžinišką koncentracijos stovyklą:

"Ten buvo mesta milžiniškos masės 'beteisūs.' Kiek jų, pa-sakotojas nežino, bet girdėjo kalbant apie 5 ar 6 milijonus žmonių. Jis mano, gana tiks-liai galima skaityti, kad 1937-1940 metų laikotarpyje gar-laiviais iš Vladivostoko buvo nugabenta į Dalstroj rajoną ne mažiau pusantro milijono žmo-nių... To krašto sostinė yra Magadan, prieš tai mažiukas žvejų kaimelis Nogaevio įlan-kos pakraštėje, prie Ochotsko jūros. Tame Magadane pasa-kotojas buvo daug kartų. Da-bar tai milžiniškas miestas, su laivų statymo dirbtuvėmis, didžiuliu NKVD pastatu ir su elektrotechnikos įmonėmis, su milžiniškomis stovyklomis tremtiniais. Iš ten tiesiasi 700 kilometrų kelias per kalnus ir balas į Seimchan miestelį... "Laisvas čia yra tik tas, kas nesioja NKVD uniformą. Visi kiti yra tremtiniai ir kaliniai visokių kategorijų."

Paskui pasakotojas pie-šia tremtinių gyvenimą toje didžiausioje koncentracijos stovykloje. Darbas sunkus, maistas be galo skurdus. Apsirengimas prastas. Dis-ciplina žiauri. Pabėgti nėra jokios galimybės. Retas žmogus ten išgyvena ilgiau metų, nes žiemos labai šal-tos, o apsirengimas ir mai-sas visai nepritaikinti prie klimato.

Kaip Augo Musų Keleivis

Pradedant 1905 metais

Musų "Keleivis" pradėjo eiti 1905 metais. Iš pradžios jį redagavo Mikas Paltana-vičius, paskui Jonas Smels-torius. Aš pradėjau jį redaguoti 1907 metais. Laikraš-tis buvo menkas visais at-žvilgiais. Pirmam puslapy-buodavo tik du antgalviai: vienas, "Iš Rusijos"; an-tras, "Iš Amerikos." Po pir-muoju eidavo visos žinios iš Lietuvos ir Rusijos, po antruoju — viskas iš Ame-rikos. Sausdinamoji maši-na buvo labai senoviška, virvėmis suraišyta, ir iš pradžios neturėjo mechaniš-ko vartyklų, buvo sukama žmonių rankomis.

Laikraščio turinys susidė-davo daugiausia iš visokių "balabaičių." Prieš mano at-ėjimą pastovaus redakto-riaus nebuvo. Raštų jam prisiūsdavo iš Brooklyno Pijus Bukšnaitis. Korespon-dencijos budavo rašomos ei-lėmis, taip kad žmonės gal-ėtų jas dainuoti, nes A. Žvingilas, tuolaikinis "Ke-leivio" savininkas, buvo į-sitikinęs, kad toks "Stofas", geriausia skaitytojams pa-tinka. Todel, kai kas iš ko-lonij parašydavo apie ko-kį atsitikimą, Žvingilas nu-siūsdavo tą medžiagą Bukš-naičiui, tas ją suelituodavo ir grąžindavo jį kaip dainą.

Atėjus prie "Keleivio" man, jo turinys pradėjo keistis, bet išvaizda budavo tokia pat, kaip pirma — šiurkšti. Pagerinti nebuvo galima, nes nebuvo medžiag-os, nebuvo įvairesnių rai-džių. Be to, nebuvo ir žmo-gaus, kuris nusimanytų apie spaustuvės techniką. Ir sa-vininkas nenorėjo spaus-tuvės modernizuoti, nes tai reikalavo pinigų. Kai aš pradėjau sakyti, kad reikia daryti pagerinimų, jis atsa-kė: "Negalima, nes nėra iš-ko." Jei nori gerinti, sako, tai pasimk visą biznį į sa-vo rankas. Ir pasiulė, rodos, už \$1,500.

Aš tiek pinigų neturėjau. Nusprendžiau įieškoti "par-tnerio." Susitariau su Jur-giu Gegužiu, kuris tada ze-ceriaravo Shenandoah'ryje prie "Darbininkų Vilties." Jis buvo dirbęs keletą metų Jankaus spaustuvių, Bitė-nuose, todel buvo jau prasi-lavinęs "lietuviškas zecer-aris," bet ne laikraštininkas.

"Keleivį" mudu nupirkom iš Žvingilo 1908 metų rudenį, įnešdami po \$300, nes daugiau neturėjom. Likusių Žvingilas sutiko palaukti. Darbu nutarėm pasidalinti taip: Gegužis ves admi-nistraciją, o aš — redakci-ją.

Mano partneris buvo am-bicingas žmogus. Mėgdavo "pasirodyti." Jis norėjo kad "Keleivio" firmoje jo vardas būtų dedamas pirma — Jurgis Gegužis ir Stasys Michelsonas. Man tokia "garbė" niekad nerupėjo, todel pasakiau, kad aš su-tinku savo vardą visai iš-leisti, o rašyti tiksliai "J. Ge-gužis & Co." Jam tas labai patiko, ir tokiu vardu "Ke-leivio" firma buvo žinoma.

80 metų darbo

Nors "Keleiviu" dabar yra 40 metų, bet aš išdir-bau prie jo nemažiau kaip 80 metų. Jeigu laiką skaityt-ne kalendoriaus mastu, o darbo valandomis. Dirbdavau kasdien po 12-16 valan-dų ir po 7 dienas į savaitę. Per tą laiką teko parašyti apie 20 knygų ir knygelių, ir suredaguoti apie 30 ka-lendorių. Be to, kone visi spaustuvės ir ofiso baldai buvo mano padaryti. Kai sugesdavo linotypo motoras ar termostatas, irgi man reikėdavo pataisyti. Sugesdavo kada elektra — ir vėl Ge-gužis šaukdavo: "Michelso-nai, pataisyk!"

Dirbo daug ir Gegužis, bet "Jack of all the trades" turėjau būti aš. Be to, man dažnai tekda-vo trankytis po kolonijas su "prakalbu maršrutais."

Tokios "misijos" tęsdavosi kartais po 2 ir 3 savaites. Buvo tai sunkus ir vargin-gas darbas, bet gerai apsi-mokėdavo. Sunkus, nes mu-sų draugai nežinodavo, kad kalbėtį reikia pasitikti ant stoties, ar parupinti jam nakvynę. Kasyklų "pečesė," Gagos gyvena maineriai, gat-vės tamsios ir neturi vardu, išlipi tokioj vietoj iš trau-kinio, ir nežnai kur eiti. Pa-siklaust nėra ko. Tamsu ir nyku. Vežikų nėra. Klam-pok ir įieškot "salės," kuri paprastai budavo kur nors mažai apšviestame saliuje. O eini, budavo, ne tuščias, bet velki su savim baksą knygų kiekvienoj rankoj. Bet tas darbas apsimokėda-vo, nes išspardudavo daug knygų ir keli šimtai žmonių užsirašydavo laik-raštį.

Taip buvo platinamas "Keleivis" ir jo leidžiamos knygos.

Be to, buvo daug agentų, kurie iš tokio verslo ir pra-gyvenimą padarydavo. Jie prakalbų nesakydavo, bet važiuodavo iš miesto į mie-stį ir nešdavo knygas bei laikraštį tiesiai į musų žmo-nių namus. Todel musų kny-gos eidavo kaip "ant svies-to."

"Keleivis" buvo pasiekęs
23,000 skaitytojų

"Keleivį" žmonės labai mėgdavo. Kodel, aš negaliu pasakyti. Kuomet kiti laik-raščiai bankrutuodavo arba skursdavo, tai "Keleivis" augo ir bujojo. Vienu kartu jis buvo pasiekęs jau dau-giau kaip 23,000 skaitytojų.

O "Keleivis" niekam ne-pataikaudavo. Jis aštriai kritikuodavo kunigus, lup-davo tautininkus, kurie ta-da "tautiečiai" vadindavo-si, ir neglostydavo biznie-rių. Prieš jį turėjo labai daug. Jie ir teisman jį traukdavo, ir keikdavo jį, bet vistiek jį skaitydavo.

Vienos parapijos klebo-nas, eidamas sakyti pamoks-lą, atsinešė sakyklon "Ke-leivį," perskaitė jį, sudras-kė į skutus ir metė žemėn, sakydamas: "Kas tą brudą skaitys, nepriimsiu spavie-din." Po šito pamokslų, "Ke-leivis" gavo kelesdešimt naujų skaitytojų iš tos ko-lonijos.

Galimas daiktas, kad ši-tokia agitacija irgi padėda-vo laikraščiu platintis. Bet žmonės paprastai sakosi skaitą "Keleivį" dėl to, kad jis yra "geriausias laikraš-tis." Jiems patinka jo kal-bos stilius, turinio įvairu-mas, trumpi straipsniai, daug žinių ir, žinoma, Mai-kio su Tėvu pasikalbėjimas.

Ačiu tam, kad "Keleivio" tiražas visuomet buvo toks didelis, jo pajamos buvo ge-ros ir jam niekad nereikėjo nei aukų prašyti, nei pikni-kuoti rengti. Aukų "Keleivis" nepraso ir dabar. (Aukos yra priimamos tik į namo fondą. Mat, Lietuvių Socia-listų Sąjunga dabar nusipir-ko namą, kurį pirkti ji ren-gėsi per 40 metų. Tas na-mas da nėra išmokėtas, ir tam tikslui yra įsteigtas fondas.)

Musų "raudondvaris" su-
kėlė daug pavydo

Musų konkurentai visa-dos pavydėjo, kad "Kele-i-viu" sekasi. Bet tas pavy-das pasiekė kulminacijos laipsnio kai "Keleivis" pasi-statė sau murinius namus. Iš visų pusių pasigirdo rika-mas, kad "už darbininkų prakaitą" Gegužis su Mi-chelsonu pasistatė "raudon-dvarį." Tai esąs geriausias įrodymas, kaip jie "mulki-na" žmones. Girdi, per sa-vo "Keleivį" skelbia socia-lizmą, turtų pasidalinimą, o tuo tarpu krauna sau kapi-talą ir murus stato. "Žmo-nių išnaudotojai, darbinin-

kų mulkintojai," ir kitokie. Žinoma, visa tai buvo priešų demagogija, kuri ē-jo iš jų pavydo. "Keleivis" darbininkų nemulkinio ir nieko neišnaudojo. Jo pre-numerata visados buvo žemesnė kaip kitų laikraščių. Ir jokios paramos "Kele-i-vis" neprasė. Jei kas pri-siūsdavo mums aukų, visuo-met atiduodavom jas labda-ringiems tikslams: politi-niams kaliniams, Lietuvos našlaičių prieglaudoms, Raudonajam Kryžiui, ir t.t. "Keleivis" vertėsi ne kitų skriaudomis, bet tuo, kad į 40 metų laikotarpį buvo į-dėta 80 metų darbo, kad jis patiko žmonėms, kad turė-jo daug skaitytojų.

"Keleivio" bendradarbiai "Keleivis" visados turėjo energingų rėmėjų, platinto-jų ir korespondentų. Daug jų jau nebėra tarp gyvųjų, o kiti veikia da ir šiandien. Paminėsiu čia bent tuos, ku-rių pavardes aiškiau atsi-menu:

Franas Lavinskas, kuris dabar gyvena Brooklyne.

K. Šimkonis, dabar Wor-cesteryje.

Pruselaitis iš Waterburio (jau miręs).

J. P. Raulinaitis, bosto-nietis (jau miręs).

P. Motiečius, Waterbury.

Vaitkevičius New Have-ne (miręs).

Petrikys Scrantone (mi-ręs).

J. Tvaronaitis iš Man-chester, Conn.

J. Kazlauskas iš New Ha-ven, Conn.

J. Kaulačia iš Rumford, Me.

V. Žukauskas iš Bridge-port, Conn.

A. J. Viznis iš Bridgeport, Conn.

S. Bakanas iš Pittsburgh.

J. D. Taunis iš Kulpmon-to, Pa.

St. Žukauskas iš Wilkes-Barre, Pa.

Jurgelis iš Akron, Ohio.

Jonas Jarus iš Clevelando.

C. K. Brazė iš Kenosha, Wis. (dabar Floridoj).

Krapovickas iš Lewiston, Me.

S. Eismontas, Lewiston.

Ir daug kitų.

"Keleivis" pereina LSS
nuosavybėn

Sunkiai dirbdami, "Kele-i-vio" leidėjai paseno ir nu-vargo. Vienas jų, Jurgis Ge-gužis, jau mirė. Vienam re-daguoti laikraštį, vesti biz-nio reikalus ir prižiūrėti spaustuvę, man buvo per-sunku. Pasikviečiau žmoną į talką. Dirbom abudu po 14 ir 16 valandų į dieną. Nusibodo be poilsio. Kilo mintis: paversti laikraštį Lie-tuvių Socialistų Sąjungai. Padarėm jai pasiūlymą. Tuoju pasklido gandas, kad Michelsonas pasitraukia nuo "Keleivio." Bematan atsi-kardu biznierių, kurie pasi-siulė "Keleivį" pirkti. Ir siulė gerus pinigus. Bet pa-duoti jiems laikraštį reikštų atkreipti jį prieš musų idė-jos draugus, kurie visuomet jį rėmė ir platino. Reikštų da daugiau — reikštų už-pingus parduoti savo įsitiki-nimus!

Šito mes negalėjom pa-daryti. Mums rūpėjo, kad "Ke-leivis" eitų tuo pačiu keliu, kuriuo ējo iki šiol. Todel nu-tarėm su žmona atiduoti "Keleivį" Lietuvių Socia-listų Sąjungai be jokio atlygi-nimo, ir atidavėm.

Nuo 1945 metų liepos 1 dienos "Keleivis" jau pri-klauso musų idėjinei orga-nizacijai, kuri jau nusipir-ko ir namą jam.

S. Michelsonas.

Užsisakykite didelį "Ke-leivio" kalendorių 1946 m. Kaina 50 centų.

Kas Savaitė

Baigiam senuosius metus

Sis musų laikraščio nu-meris bus paskutinis 1945 metais. Sekamas ir vėl pir-mas "Keleivio" numeris bus naujų 1946 metų nume-ris.

Kaip greitai sukasi laiko ratas! Tokių "ratų" musų laikraštis pergyveno visą 40.

Ko linkėti musų drau-gams ir prieteliams, sulau-kusiems naujų 1946 metų?

Visko, kas veda į švieses-nį ir laimingesnį gyvenimą! Visko, kas žmogų daro ver-tą žmogaus vardo!

Nepailskime, nesiskųski-me senatve. Musų darbas už tikrai laisvą ir laimingą pa-saulį dar nėra baigtas.

Jam "baisu pagalvoti"

Brooklyno komunistų skaplierninkas, Rokas Mi-zara, vėl dejuoja. Skaityki-te:

"Baisu net pagalvoti, kaip Britanijos imperialistai, šiuo metu vadovaujami socialis-tų, elgiasi su žydais. Jie kursto arabus prieš žydus, pastaruosius prieš pirmuo-sius..."

Ta avelė bet avelė—pra-dėkim ir vėl iš galo. Rokas ir nebando savo kaltinimus įrodyti. Jis tur but mano, kad naivieji Stalino "sau-lės" garbintojams užtenka to "baisu pagalvoti."

Bet kodel jis nesibaisi-tuo, kas darosi lenkiškame bolševizmo "rojuje"? Ten yra ruošiami pogromai, ten skerdžiami žydai! Žydų po-gromai vyko ir Sov. Rusi-joj. Ar jis jais baisesio?

Komunistas, tai lyg tas čigonas — joja svetimu ar-klui ir rėkia: "vyrai, laikyki-te vagi!"

Titulas K. Petrauskui

Kipras Petrauskas gavo "aukščiausio menininko" ti-tulą, jis gyvena Kaune. Ar-gentinios "Lietuvių Balsas" tačiau praneša, kad Pet-rausko šeima gyvena Vokie-tijos, netoli Šveicarijos sien-os. Ji negrįžta į "rojų."

Je, tėvui titulas, gi jo šei-mai vargų-kryželių likimas šveicarų pasienyje. Jie bol-ševizmo tremtiniai.

Bolševikų titulaus niekas nesidžiaugė ir nesidžiaug-sia. Jie tik dekoracija. Gavęs i-sakymą čekistas tą dekora-ciją nulupa, o jos saviniką kiša po velėną.

Kada Lietuva išgyvens bolševizmo sutemas, mes busim liudininkai visokių siurpryzų ir kaprizų. Ir Petrauskas ir daugelis kitų turės ko sakyti apie tuos ti-tulus ir — pragarą rojuje!

Slaptoji diplomatija

Atsimenate, buvo laikai, kada komunistai smerkė slaptają diplomatiją. Nuver-tę Kerenskio valdžią, Leni-nas ir jo bendrakeiviai skelbė slaptus komunikatus ir sutartis, kuriuos jie rado valdžios archyvuose.

Taip buvo pirmiau. Ka-matom šiandieną?

Maskvoje eina "trijų di-džiųjų" konferencija, bet viskas kalbama ir tariama už kulisų! Bolševikai pasi-darė slaptosios diplomati-jos ekspertai.

Šitai jie elgiasi tik dėl to, kad bijo atidengti savo imperialistinius siekimus.

Ir randasi glušų (pas ko-munistus), kurie mano, kad rusų diktatūros režimas yra pasaulio tautų laisvintojas... Tokiu laisvintoju gali but ir tigras!

Nedirbkite atom-bombų...

Komunistų spauda džiau-gsmu svaigsta. Mat, viena-me Nem Hampshire valstijos miestelyje buvo "milk and water" liberalų mitin-gelis, kuris priėmė tokią rezoliuciją:

Amerika turi sustabdyti dirbimą atominių bombų; atominės jėgos kontroliavi-mas turi but pervesstas Jung-tinių Tautų "saugumo tary-bai"...

Vienas tos "tarybos" na-rys yra Rusija.

Jie galėjo but atviresni. Reikėjo pasakyti taip: duo-kite atomų bombą Stalinui ir tegul jis daro ką tik no-ri...

Katinas laišzios žiurėda-mas į lašinius; komunistas gi varvina seilę dar nematęs atomų bombos.

"Duokit išsimaudyti"...

Amerikos lietuvių komu-nistų "fuureris" Bimba rašo, kiek vargo jis turėjęs Suo-mijos sostinėj Helsinkyje. Esą—

"Sugrįžęs viesbutin pra-šau: duokit man išsimaudyti, susimildami!"

Išrodo, kad "draugą" Bimbą buvo apšėdę tie ne-dėkingi gyvūneliai, kurių vardas prasideda su raide "u."

"Darbininkų tėvynė" tų gyvūnelių jis ras daugiau. Gal ir Amerikon jis atsivės to "presento."

"Nenugalimoji armija"

Nuernberge eina naciškų karo kriminalistų byla. Kar-tą prokuratura sumanė ro-dyti krutamus paveikslus—nacių armijos dalinių ir sturmininkų paradus.

Vienas kaltinamųjų, Her-mann Goering, labai nu-džiugo pamatęs "nenugali-mos armijos" parādą, kuria-mes dalyvavo ir buvusis "reichmaršalas"—pats Goering.

Goeringui ir kitiems tai buvo kaip sapne radinys, bet...

Tik kaip sapne, nes hit-lerinės Vokietijos jau nėra; nėra ir paties nacizmo. Sugniužo "nenugalimoji armija," sugniužo ir naci-zmas. Liko tik niekingi ka-ro kriminalistai, kurie lau-čia bausmės už savo žverš-kus darbus.

Hitlerio keliu

Dabar ir aklas jau gali matyti, kad Irano provinci-joj Azerbeidžane "sukili-mą" padarė "tautų laisvin-tojai" bolševikai. Stalino gengsteriai nori atplėst A-zerbeidžaną.

Jie pasimogo atplėst dalį Turkijos. Esą, Rusijai svar-bu turėti "strateginę sritį" prie Juodosios jūros.

Mes neklodyme, sakydami, kad Maskvai neužteks Pabalčio valstybių. Pasigro-bė Lietuvą, Latviją ir Esti-ją bolševikai tuo nesitenki-no. Jie pasiekė ir Persiją-Iraną. Jie grumoją Turkijai.

Stalinas eina Hitlerio ke-liu. Dabar lieka palaukti naujo Chamberlaino, kuris pirsks "taiką musų kartai."

Teroras Jugoslavijoje

Vienas Amerikos serbų laikraštis gavo pranešimą iš Jugoslavijos. Jis yra toks:

Jugoslavija virto dideliu kalėjimu. Prie namo durų, ant gatvės ir visur žmogų sekioja diktatoriaus Tito čekistas. Yra likviduojami vi-si "neistikimieji"...

Tito yra Stalino mokinsys. Vargas Jugoslavijai!

St. Strazdas.

KAS NIEKO NEVEIKIA
TO NIEKAS NEPEIKIA

AMERIKOS LIETUVIŲ GYVENIMAS

KAS SKAITO, RABO
TAS DUONOS NEPRASO

'Keleivio' Korespondentai

Minime "Keleivio" 40 metų sukaktuvės. Per 40 ilgų metų mūsų "Keleivis" buvo lietuviško pažangaus gyvenimo veidrodis. Jame matėme aprašytus visų mūsų kolonijų svarbesnius nuotikius. "Keleivis" ir dabar turi puikų būrį korespondentų įvairiausiose plačios Amerikos vietose. Nuo Kalifornijos iki Floridos, nuo šaltos Kanados iki Pietų Amerikos, kur tik yra buvę lietuviai, ten yra ir keleivių, ten atsiranda ir "Keleivio" korespondentų.

"Keleivio" korespondentai yra tie patys "Keleivio" skaitytojai, kurie kiek laisviau vartoja plunksną. "Keleivio" korespondentai yra tie ryšiai, kurie laikraštį suriša arčiau su lietuvių kolonijomis; korespondentai yra laikraščio "akys ir ausys" tolimose kolonijose, kurias laikraščio "štabo" nariai nenuvyksta, negali nuvykti ir gal niekada nenuvyks. Be korespondentų laikraštis būtų "aklas" ir nematytų, kas darosi po dides ir po mažas lietuvių kolonijas, o jei laikraštyje nebūtų korespondencijų, tai skaitytojai negalėtų gauti vaizdo, kaip vargsta, gyvena ir veikia lietuviai, išsiblaškę po didelę Ameriką.

"Keleivis" visuomet didžiavosi, kad turi daug korespondentų, daug artimų laikraščio prietelių, kurie netingi parašyti žinių iš savo kolonijų gyvenimo ir nuotikių. Kartais korespondencijos praneša liudnas žinias, kartais jos linksmo pobūdžio, kartais jos parodo nuveiktus darbus, o kartais rodo ir mūsų viešojo gyvenimo įvairius trūkumus. Bet korespondencijos visada yra gyvas atspindis mūsų lietuviško gyvenimo. Jei kada kas rašys lietuviškos išeivijos pilną istoriją Amerikoje, korespondencijos iš kolonijų sudarys nepaįmą medžiagą. Jų niekas nepakeis. O šiai dienai tai yra mūsų kasdieninio gyvenimo veidrodis.

Todėl minėdami "Keleivio" 40 metų sukaktuvės, didelę garbę turime atiduoti laikraščio korespondentams - bendradarbiams.

Zengdami į "Keleivio" penktą dešimtmetį gyvavimo, reikiame vilties, kad seni ir nauji "Keleivio" korespondentai neleis savo plunksnoms rudyti: jie tės didelę bendradarbių talką, rašys teisingų žinių iš margo mūsų gyvenimo ir darys laikraštį visada gyvą, įvairų ir įdomų.

Jei lietuviški laikraščiai būtų turtingi, jie turėtų turėti savo apmokamus "reporterius" korespondentus lietuvių kolonijose. Deja, tai yra tik svajonė. Savaitraštis negali dargi apie tai svajoti. Mūsų bendradarbiai yra savanoriai laikraštinkai, kurie supranta jog svarbu yra duoti visuome-

nei žinių apie save, nes tik taip visi gausime žinių patys apie save po visą plačią Ameriką. Mūsų korespondentai bendradarbiai teisia seną lietuviškos laikraštijos tradiciją: nuo "Ausros" laikų iki šių dienų lietuviško laikraščio pagrindinis šūlas yra laisvanoris korespondentas, tolimas bendradarbis, laikraščio rėmėjas, platintojas ir jo draugas. Be šių šūlų, mūsų lietuviška laikraštija tebebutų vystyklose.

Korespondentas neša didelę atsakomybę. Ne tiek prieš laikraštį ar prieš teisumą, kiek pats prieš savo sąžinę ir prieš visą mūsų visuomenę. Į laikraštį pasiųsta žinia pasklaido "po platų svetą". Jei žinia nėra visiškai patikrinta, jei paduoti faktai nėra teisingi, tai gausi kreivas vaizdas ir tas kreivas vaizdas išsivaikščioja po pasaulį, kartais pridaro nemalonių visai nekalbėtiems žmonėms, kartais atneša nesmagumų laikraščio, o kartais ir pačiam korespondentui. Todėl tarp laikraščio ir korespondentų visada turi būti pilno pasitikėjimo santykiai: laikraštis pasitiki savo bendradarbiu, o bendradarbis niekada neapvilia savo laikraščio. Tikrai pilno pasitikėjimo santykiai užtikrina žinių teisingumą ir skaitančioji visuomenė žino, kad kas "Keleivyje" parašyta, tas neprasimanyta.

Per savo ilgą gyvavimą "Keleivis" turėjo didelį būrį draugų bendradarbių. Ir per tuos ilgus metus tik labai retais atsitikimais pasitaikė, kad "Keleivio" korespondentai būtų suklaidinę skaitančią visuomenę. Tuo laikraštis gali didžiūti.

Zengdami į penktą dešimtmetį, padidinkime mūsų korespondentų skaičių. Visose kolonijose teatsiranda laisvanorių laikraštinkų, kurie siunčia žinių savo laikraščio. Laikraštis žinias mielai noru talpina, kiek tik leis vieta. Taip padarysime mūsų "Keleivį" dar gyvesnį.

Senas Korespondentas.

LOS ANGELES, CALIF.

Iš lietuvių veiklos

Nors čia mūsų nedaug, bet mes lietuviškoje veikloje galime susilyginti ir su didesnėmis lietuvių kolonijomis. Čia gyvuoja ALT skyrius, susidedantis iš parapijos ir patriotiškų organizacijų.

BALF 13-tas skyrius turėjo parengimą lapkričio 18 d., kuris davė pelno virš 70 dolerių ir radosi vienas nuširdus lietuvis, Juozas Kumeta, kuris paaukojo BALF skyriui visą \$100, kad nupirktų naujų drabužių ir pasiųstų Europoje išblaškytiems lietuviams. Nėgana to, jis dar paaukojo gana daug savo padėvėtų drabužių ir kaimynystę tarp amerikiečių parinko, ir teko sužinoti, kad ir vėl renka. O žmogus jau nebejaunas. Tai gali būti pavyzdys visiems kitiems, kurie nors skaitosi geri lietuviai, bet tik lietuviai.

Gruodžio 9 d. Los Angeles Lietuvių Kultūros ir Labdaros Klubas įvyko priešmetinis susirinkimas, kuriame buvo perskaitytas BALF pirmininko atsisveikimas, raginantį pavienius ir draugijas siųsti per BALF Eu-

LIGONINEI KELIA \$85,000 BYLĄ

Lawrence'o Memorial ligoninė pernai įvyko nelaimė: per neapsižūrėjimą į vaikų maistą buvo pridėta borinės rūgšties ir 5 vaikai nuo to mirė. Dabar vaikų tėvai iškėlė tai ligoninei \$85,000 bylą. Šio vaizdelio viršuje matosi ligoninės vedėjas Hancock ir jo advokatas. Apačioje: mirusios mergaitės motina ir vaikų maisto priežiūrėtoja; jų tarpe, valdžios atstovas. Viršuje matosi du kubiliukai: vienas su vaikų maistu, antras su borine rūgštimi — vienas ir kitą labai panašūs ir dėl to įvyko nelaimė.

ropos lietuviams maisto ir kitokias kalėdines dovanas. Viršminėtas klubas paaukojo tam tikslui \$50, o Juozas Kumeta \$25 ir Mrs. Martha Miškienė \$5. Viso susidarė \$80. Išrinkta komisija, kuri supirks ir sudarys siuntinėlius 11 svarų dydžio. Kiti nariai pasižadėjo patys sudaryti tokius siuntinėlius ir pasiųsti.

Mūsų mieste ir apylinkėse yra ir tokių lietuvių, kurie gauna laiškus nuo savo giminių, pabėgusių iš Lietuvos. Vienas iš tokių gavo nuo brolduktės laišką iš Paryžiaus. Laiškė jį prašo pagalbos, o tas Stalino saulės garbintojas niekaip negali suprasti, kodėl ji bėgo iš Lietuvos, kadangi ten esą taip dabar gerai.

Reikia pasakyti, kad rasis nemazai tokių pabėgėlių, kurie pataikys kreiptis prie tokių savo brolių, iš kurių vietoje pagalbos gaus patarimą grįžti pas jų garbinamąjį "šviesiausį Juozapą"...

Neperdaug senai pastebėjau "Keleivyje" iš Los Angeles korespondenciją, pasirašytą U. D. Toje korespondencijoje ne visai teisingai nušviečiama Los Angeles lietuvių parapijos klebono Macijausko veikla. Kun. Macijauskas daug yra nusipelnęs praityje ir dabar, nežinodamas savo menkos sveikatos, daug darbucjasi dėl BALF. Tik per jo vieno pastangas tiek daug galėjo BALF Californijoje surinkti drabužių. Kad parapija rengia bazarus, tai jos reikalas ir jei pasitaiko tuo pačiu laiku klubo parengimai, tai tuo reikalu visuomet galima susitarti, tik reikia norėti.

'Keleivio' Skaitytoja.

Viso geriausio Jums linkėdama,

Bronė Starkienė,
BALF 13 skyr. sekretorė.

DELHI, ONT. CANADA

Bolševikai ir vėl pralaimėjo

Nuo V-E Day prabėgo nemažai laiko, bet vietos komunistai, Pizarskis ir Baltulis, dar nė miegoję ramiai nė vienos nakties. Mat, toje dienoje vietos ir apylinkės lietuvių pasilinksminime parinkta aukų nuo karo nukentėjusiems Lietuvos žmonėms ir nutarta pasiųsti tiešiog į Lietuvą, kumet pinigų siuntimo keliai atsidarė; o kol tie keliai uždaryti — laikyti tuos pinigus Canadoje. Viršminėti tipai tris kartus jau bandė pagrobti tuos pinigus ir neva per savo centrus — Russian Relief Fund, pasiūsti, bet rimo to — dar "Liaudies Balso" administracijoj jais pasidžiaugti... Vienok, aukavusiųjų didumai sutikus, prieš trejetą savaitę tie pinigai buvo investyti į Valskybės bonus, su minčia, kaip greit atsidadys tiesioginis susisiektis su Lietuva, paroduoti boną ir pasiųsti pinigų atitinkamai šalpos įstaigai.

"Bėda" tame, kad "Liaudies Balso" ponai negaus pačiupinėti savo grynais pirštais. Siuomi tarpu tuodu tipai pusėtinai pasidarbavo gavimui sau šalininkų ir jie pribuvo pasirengę. Atvažiuo iš toliau asmenys, kurie nei cento nėra paaukavę šioje sumoje, bandė įkalbėti aukotojams, kad nėra kitų kelių, kaip tik per komunistus pasiekti Lietuvą. Vienok ir šiuo tarpu palikta originali nutarimas — tiesiog Lietuvon.

Ir nežinia, kaip tie žmonės ir gėdos neturi taip užsiginti ir lauzyti aukotojų sutarimą, priimtą dar prieš pradėsiat rinkti aukas... Gluosnelis.

Tuoju Užsisakykit
Kalendorių

Mūsų kalendorius 1946 metams išėjo iš spaudos ir siuntinėjamas visiems užsisiųsiems.

Prašome siųsti užsakymus:

"KELEIVIS"
636 Broadway,
So. Boston 27, Mass.

Kalendorius kainuoja 50c.

LIETUVOS RESPUBLIKOS
ISTORIJA

SU SPALVUOTU ZEMPLAPIU.

Šitas veikalas parodo, kaip nuo 1905 metų revoliucinės Lietuvos spėkos vedė kovą su caro valdžia, ir kaip tuo pačiu laiku kunigai tą valdžią rėmė ir gynė; kaip paskui revoliucija paėmė viršų, kaip Lietuva likos paliausota iš po caro valdžios ir kaip ji buvo apskelbta respublika. Pridėtas didelis spalvotas žemėlapis parodo dabartinės Lietuvos ribas ir kaip šalis yra padalyta į apskritys. Tai yra vieninga knyga, kuri parodo, kaip gimė Lietuvos Respublika ir kaip ji išrodo. Čia tepla visi svarbesni dokumentai: Steigiamojo Seimo nutarimai, taikos sutartis su bolševikais, sutartis su latviais, aprašymas visų mūsų su lenkais ir tt. Yra tai ne knyga, bet tiesiog žibintuvas, kuris apšviečia visą Lietuvą iš lauko ir iš vidaus.

Kaina \$1.00

KELEIVIS

636 Broadway, So. Boston, Mass.

BROOKLYNO LIETUVIŲ NAUJIENOS

Iš kraucių susirinkimo

Gruodžio 12 d. buvo kraucių 54 skyr. priešmetinis susirinkimas. Susirinkimas buvo gana tįstas nariais. Kaip kas pasikeitė ir mūsų lokalo valdyboje. V. Zaveckui atsisakius iš pirmininko vietos, vienbalsiai išrinktas J. Glaveckas 1946 metams pirmininku.

Iš Board of Directors pasitraukė J. Bernotavičius, jo vieton išrinktas Ch. Kundrota. Iš Trade Joint Boardo Executive pasitraukė P. Grabauskas, išrinktas F. Mišauskas. Į Joint Boardą išrinkti jau kelintu kartu atstovauti mūsų lokala: J. Peterson ir F. Vaitukaitis. Višiskai nauji atstovai išrinkti: Ch. Cherka ir P. Kyrius atstovauti mūsų lokala.

Labai gražius ir žingeidžius raportus patiekė mūsų lokalo nariais iš Amerikos Lietuvių Kongreso delegatai J. Glaveckas ir L. Šerkėns. Jie nurodinėjo, kad kongrese dalyvavo 808 delegatai veik nuo 800 tūkstančių Amerikos lietuvių. Visokios organizacijos ir pavieniai asmenys su sveikinimais susiuntė Kongresui virš 20 tūkstančių dolerių aukų. Delegatų nuomone, Am. Liet. Kongresas pavyko ko puikiausiai. Kongreso atstovų pranešimas priimtas vienbalsiai.

Mūsų delegatas J. Buivydas pranešė, kad nuo gruodžio 10 d. kraucių gauna pakelti algas nuo 15 iki 31 nuosimėio. Tie, kurie dirba nuo šitukų — gaus nei mažiau nei daugiau \$5.40 į savaitę algos daugiau. Tie, kurie dirba nuo savaitės, gaus 15 centų ant valandos, kas ir sudaro \$5.40 per savaitę daugiau algos. Kelnių siuvėjai ir kiti skyriai gaus daugiau negu 20 nuosimtį.

Šios Kalėdos ir nauji metai jau bus apmokėti, nes taip sutarta su drabužių fabrikantais. Galimas daiktas, kad ims kelias savaites laiko, kol išdirbs planus, bet žmonės turi turėti kantrybės ir palaukti, nes kaip greitai susitvarkys, taip greitai gaus "back pay." Taip aiškino delegatas. Su tuo ir susirinkimas pasibaigė.

Krauciūs.

Iš LSS 19 kp. susirinkimo

Gruodžio 14 d. įvyko LSS 19 kuopos priešmetinis susirinkimas. Susirinkime dalyvavo geras būrelis draugų ir draugių. Perstatyti du nauji kandidatai į mūsų LSS 19 kuopą. Tai jau keturi nariai iš eilės šiuos metus įstoja į mūsų kuopą. Visi kuopiečiai turi vilties, kad ateinančiais 1946 metais kuopa pasidvigubins nariais, nes mūsų socialistinis judėjimas po valiai pradeda atgti. Jeigu draugai tik po biskį pridėtų petį prie pastumdėjimo pirmyn mūsų dirbamų darbų, mes sustiprėtume!

Mūsų kuopa turi netoli poros šimtų dolerių ižde pinigų. Kada priejo rinkimas valdybos, tai vienbalsiai užtvirtinti: pirm. B. Spudienė, vice-pirm. A. Buivydienė, protokolų rašt. J. Glaveckas, fin. rašt. M. Swingle, iždin. V. Kalvelis.

Gauta nuo "Keleivio" 100 kalendoorių, kuriuos visi draugai pasiėmė pardavinėti. Kuopos vakarienes rengimo komitetas pranešė, kad jau LSS 19 kp. vakarienes bilietai gatavi. Vakariene įvyks ALP Klubas name, kovo 2 d., 1946 m. Tikietai pavesti po \$2.50. Tikietai pavesti

tvarkyti J. Buivydai. Jų galima gauti pas visus kuopiečius.

LSS 19 kuopos nariai labai plačiai įsimetė į visokius pašalinius darbus įvairiose organizacijose taip, kad kartais pamirštama ir LSS 19 kuopos reikalai. Bet pasitarus, pasiargumentavus tarpe savęs, vėl imamasi už saviškio darbo.

Vakariene, nėra nei klausimo, — pavyks!

Kuopos Korespondentė.

Iš ALP Klubos priešmetinio susirinkimo

Gruodžio 7 d. buvo Amerikos Liet. Pil. Klubos priešmetinis susirinkimas, kuriame persirinko pusę valdybos. Dalyvavo gana daug klubiečių, mat, buvo atvirutėm pakviesti. Prieš susirinkimą buvo jausta lyg kad įvyks šokių teikių valdyboje pamainų, bet jų neįvyko.

ALP Klubos valdyba didžiulioje susidėda iš komunistų ir komunistų draugų. Per pastaruosius kelis metus klubo finansais naudojosi sovietinė propaganda. Lietuviai tik per didelį gvolatį pajėgė praveisti delegatą į Amerikos Lietuvių Kongresą Chicagoje. Tas pats klubas siuntė delegatus ir į Pittsburgho "demokratinį lietuvių" suvažiavimą.

Juokinga, kad šiame susirinkime iš dviejų suvažiavimų mūsų atstovai davė raportus. Pittsburghiško suvažiavimo "demokratai" pranešė, kad jie reikalavo Amerikos valdžios ištraukti Amerikos armiją iš Kinijos. Bet jie nei žodžio prieš Rusijos armijos laikymą Lietuvoje! Vadinasi, Stalinas gali pilniausia trempt su savo raudonarmiečiais Lietuvos žemeje. Nors vadinasi "lietuviai," bet nė žodžio prieš rusų okupaciją Lietuvoj! Jeigu Amerikos armija saugo Kinijos nepriklausomybę, tai mūsų "lietuviai" susirinkę Pittsburghe šaukia: "Apleiskite Kinijos žemę!" Jie šaukia todėl, kad to reikalauja Rusijos interesai.

Adv. Briedis davė šiame susirinkime savo pranešimą iš Amer. Liet. Kongreso. Pranešimas gražus ir įspūdingas. Visur per Am. Liet. Kongreso eigą pereina rūpestis Lietuvos laisvės ir nepriklausomybės gynimo. Komunistiniams čiuceloms toks Briedžio raportas nepatiko. Jie replikavo, trukdė pranešėjo raportą. Bet didžiuliu susirinkusiųjų gėrėjosi Kongreso nuveiktais darbais.

Į valdybą naujų žmonių neįėjo. Vadinasi, vėl metus murydysimės po bolševikišką balą.

Klubietis.

ATIDARYTI DURIS Į
PALESTINĄ

Amerikos atstovų rumai pritarė senato rezolucijai, kuri kviečia Amerikos vyriausybę pasiųsti Anglijai atidaryti duris į Palestiną, kad žydai galėtų laisvai ten važiuoti. Senato ir atstovų rumų rezolucija yra tik patarimas administracijai.

UŽPLAUKE ANT MINŲ

Laivas su UNRRA pagalba badaujančiai Europai užplaukė ant dviejų minų Italijos pakraščiuose ir užsidėję. Laivo įgula buvo bilietai gatavi. Vakariene įvyks ALP Klubas name, kovo 2 d., 1946 m. Tikietai pavesti po \$2.50. Tikietai pavesti

WORCESTER, MASS.
CHESTNEY'S
CANTEEN

VIETA MALONI IR ŠILTA

Visokių Gėrimų, Alaus,
gardžiai pagamintų Valgių ir UžkandžiųČia gaunama ir "Keleivis" pavieniais numeriais
90 MILLBURY STREET
WORCESTER, MASS.

Pasikalbėjimas Maikio su Tėvu

—Tegul bus pagarbintas, Maikie!

—Prastas oras, tėve!

—O aš sakau, Maikie, kad oras nešlektas, ba tokį davė ponas Dievas. Jeigu nebūtų žiemės, tai mes nesidžiaugtume susilaukę vasaros gryžbių. Žmogus, mat, turi biskį pakentėti, kad paskui galėtų džiaugsmą turėti. Aš, Maikie, syki mačiau vieną prusą mušant bizonu savo šunį. Man pasidavė gaila ir aš priėjęs paklausiau jo: o ka, sakau, tas šunelis tau padarė, kad tu jį taip kotavoji? O prusas sako: jis man nieko nepadarė; aš jį lupu dėl to, kad aš jį myliu, noriu padaryt jam džiaugsmo. Pamatys, sako, kaip jis džiaugsis, kada aš jį paleisiu. Taip, Maikie, ir ponas Dievas daro: jis mus myli ir nori kad mums būtų linksma. Bizuno jis neturi, todėl užleidžia žiemą, kad vasarai atėjus būtų daugiau džiaugsmo. Sy?

—Bet jeigu tėvas taip daug žina apie Dievo meilę, tai gal galėtum pasakyti, kodėl jis ne visiems toks geras?

—Jis geras visiems, Maikie.

—Ne, tėve, ne visiems. Žiema buna ne visur. Ties ekvatorium arba pusiauju, kur žemės paviršius visuomet buna atkreiptas tiesiai į saulę, žiemos niekad nebuna. —O kur tokia vieta yra, Maikie?

—Tokia yra beveik visa Meksika, Brazilija, Afrika, Turkija, Indija ir daug kitų šalių.

—Sakai, tenai žiemos nėra?

—Nėra.

—Kodėl?

—Todėl, tėve, kad saulės spinduliai tenai krinta tiesiai apskritus metus. Ir tai parodė, tėve, kad žiema yra ne Dievo dovana, bet tam tikrų gamtos sąlygų padaras. Kur tokių sąlygų nėra, tenai nėra ir žiemos.

—Tai ką tu čia dabar nori man pasakyti?

—Aš noriu parodyti, kad tėvas nežinau ką kalbi.

—Ne, Maikie, aš ant to nesoglasnas. Jeigu aš da grįnoriu budamas mokėjau atrasti Ameriką, tai dabar aš da daugiau žinau.

—Ameriką atrado Kolumbas.

—Ale aš žinojau kelią čionai atvažiuot.

—Netiesa. Tėvą čionai atvežė laivas, kurį valdė kapitonas.

—Tai tu, Maikie, rokuoji, kad aš nieko nežinau?

—Tėvas žinai labai mažai.

—O aš tau pasakysiu, vaikė, kad aš esu daugiau sieto matęs, negu tu.

—Tai da blogiau, tėve, kad tiek daug matęs taip mažai žinai.

—Olrat, aš nesiginčysiu. Gali but, kad aš ne viską žinau. Ale nesikvolyk savo žinojimu ir tu. Jau 40 metų eini į skulę, o ką tu išmokai? Kiti senai jau ant daktarų ir lojarių išėjo, po kelis kartus jau dželioj sėdėjo, o tu vis su knyga vaikščioji ir vyresnius už save kritikuoji. Aš kad ir nėjęs į klesas, ale visko patrajinu ir visokių liekarstų pasi-darau. Kai aną syki išg-džiau savo gspadinę nuo marmatizmo, tai dabar nuo bobų negaliu apsiginti. Vienai koją suka, kitai danti skauda, o da kitai kitokia kvaraba neduoda pakajaus. Tai šoną patrink, tai sapor-kos lašų iš pypkės duok, o kitai gyvatinės užfundyk. Sakau, galėčiau daktarską ofisą užsidėti ir daugiau ligonių turėčiau, negu komu-nistų spicilistas Kaškiaučius. Ai beč jur laif!

—Bet ar žinai, tėve, kad tokie "spicilistai" dažnai gauna atsisėsti į šaltą vietą?

—Aš žinau, Maikie, kad tu man kredito nepripažinsi. Už tai aš nenoriu tau nei klumocyt, ką aš galiu. Verčiau pasakysiu gudbai, ir da col.

—Iki pasimatymo, tėve.

LIETUVIŲ KONGRESO NUTARIMAI CONGRES- SIONAL RECORD

Washington (LAIC) — Gerb. Daniel J. Flood (kongresmanas iš Pennsylvania) iniciatyva, svarbesnieji Chicago Kongreso nutarimai liko ištisai paskelbti gruodžio 13 d. Congressional Records.

Be svarbesnių rezoliucijų, tipo ir 2 kalbos — Chicago arkivysk. S. A. Stritch ir Illinois gubernatoriaus p. Dwight H. Green.

Kingresmano D. J. Flood "Extension of Remarks" atskiros brošiurėlės formoje galima gauti Lithuanian American Information Center, 233 Broadway, New York 7, N. Y.

Užsisakykite didelį "Keleivio" kalendorių 1946 m. Kaina 50 centų.

Petras Kropotkinas

Jo gyvenimas, mokslas ir darbai

Petras Kropotkinas buvo stambus asmuo Rusijos revoliucionierių tarpe. Jis gimė 1842 metais ir bus jau apie 25 metai kaip jis yra miręs. Paduosime čia kelią, tą bruozu iš jo gyvenimo ir jo filosofijos.

Kilimo jis buvo didžiųjų Smolensko kunigaikščių giminės, kuri savo kilmę veda iš Riuriko, pirmojo rusų kunigaikščio; buvo jis caro Aleksandro II kamerpažu, keliauninku po plačias ir šaltas rytų Sibyro ir šiaurės Kinijos tyrumas; be to — geografą, geologą, biologą, rusų geografinės draugijos sekretorių, revoliucionierių, emigrantas ir anarchizmo komunizmo teoretikas, maistininkas, kuris reakcinės rusų valdžios buvo laikomas pavojingiausiu jos priešu, ir pagaliau savo gerumui ir žmoniškumui ramumui žavįs kitus; žmogus, kuris savo švelnia asmenybe net priešus priversdavo jį gerbti ir mylėti.

Toks buvo Piotr Aleksejevič Kropotkin, kurio taip intensingai ir nepaprastai išplėtotas gyvenimas iš tikrųjų yra karžygio gyvenimas; tai Ajaksas, kuris despotizmą privertė kovos žaibus laidyti; tai Prometejus, kuris buvo prikalts prie olos, nes norėjo pasauliui išvadavimo šviesą atnešti.

Petras Kropotkinas gimė Maskvoj, netoli Kremlio, baudžios laikotarpį. Jis dar vaikas budamas, organiskai pajuto priespaudos ir bėtiesiskumo neapykantą. Šaltai ir paprastai aprašo jis "Revoliucionieriaus už-raušose" savo vaikystę, o taip pat kaip dideliai gilų įspūdį jam padarė jo tėvo paliepinu tarno Makaro beržinė lazda nubaudimas.

Kai 1862 m. Kropotkinas, kazokų karininku, pateko į Sibyrą ir ten suėjo su politiniai tremtiniai ir lenkų sukilėliais, jis jau buvo apsisprendęs stoti į eiles kovotojų dėl geresnės visuomenės tvarkos. Karininkas ir aristokratas, Kropotkinas tampa socialistu, panikina savo kartos privilegijas ir atsiskalo nuo lengvo parazito gyvenimo. Kartu jis atidėjęs studijuoja geografiją. Sibyro gyvija ir augalija, net keletą reikšmingų dalykų atidengia, o paskui, atsisveikinęs su karininko darbu, grįžta Peterburgan, geografijos ir geologijos studijuoti. 1872 m. trumpą laiką budamas Šveicarijoje, prisideda prie Internacionalo, o grįžęs Rusion, kaip slapstas "Čaikovcų" sąjungos narvis ima smarkiai veikti ir plėtoti konspiratyvinę revoliucinę veikimą, kol 1874 m. jį suima ir padeda į ragarsėjusią Petro ir Povelio (Petropavlovskaja) tvirtovę; jį pasodino į kamzetą, kur daugelį metų buvo kalinami ir kankinami didieji Rusijos revoliucionieriai ir geriausi žmonės, ir kurį vienas vėlesnių revoliucionierių (Geršun) pavadino "šventųjų šventove".

Pradėdamas trisdešimtuosius savo amžiaus metus, Kropotkinas, pripažintas mokslininkas, tapo aktingu revoliucionierium. Taigi jis ne kaip koks užsidegėlis, gražios utopijos apakintas jaunuolis tapo socialistu, bet kaip subrendęs, viską logiškai ir kritiškai apsva-rstęs vyras. Prieš pereidamas į antrą pusę socialinių barikadų, Kropotkinas pakankamai buvo tyrinėjęs istoriją ir visuomeninį tautų gyvenimą, jų ukį, ekonomi-

nus ir visuomeninius santykius. Todėl visai supranama, kodėl 70-aisiais pereito šimtmečio metais teko vaidinti tokį žymų vaidmenį, ir kai 1876 m. vasarą, po nepaprasto, tiesiog paslaptingo pabėgimo iš karo ligoninės, antrą kartą atsidūrė Vakarų Europoje, tuo-iau jis tapo idejiniu europiškio anarchizmo vadu.

Kaip mintytoja, Kropotkiną galim priskirti prie pozityvistų ir realistų. Jo pasaulėžiūra išsiplėtojo ir galutinai nusistėjo daugiausia 60-tais pereito šimtmečio metais, nematyto iki tol gamtos mokslų pakilimo, materialistinių idejų žydėjimo metu; tai buvo laikotarpis, kai Buchnerio "Jėga ir medžiaga" virto būtina kiekvieno realisto knyga. Nihilistas Bazarovas, vyriausis Turganevo veikalo "Tėvai ir vaikai" herojus, rekomendavo tuometiniam jaunimui Buchnerio veikalą, o ne Puškiną skaityti. Taip pat nesvetimas buvo rusų inteligentijai tas triukšmas, kurį sukėlė Darvino mokslas apie rusių atsiradimą per gamtos atranką, o taip pat ir kovos dėl buvio ideja.

Kritiškai nusiteikęs Kropotkinas šį Darvino mokslą priėmė ne be pataisų. Jis, tiesa, nei kiek neužginčiojo gamtos mokslais pagrįstos pasaulėžiūros, tačiau žmonių stebėjimu įnešė didelių ir svarbių pataisų į šią pasaulėžiūrą. Darvino "kovos dėl buvio" dėsnį Kropotkinas papildė nauju bio-sociologiniu "tarpusavio pagalbos" dėsniu kaip evoliucijos faktorium; tuo vardu jis pavadino ir savo svarbiausį veikalą ("Tarpusavio pagalba kaip evoliucijos faktorius").

Darvino kovos dėl buvio tezės jo pasekėjų buvo suprasta ta prasme, kad tos pat rūšies gyvūnų, vadinasi, ir žmonių, tarpe vyksta nepaliaujama kova, per kurią įsivyrauja stiprieji, o silpnieji žūsta.

Ir štai ateina Kropotkinas ir, gausia stebėjimų medžiaga pasiremdamas, įrodo, kad šitos gamtos su-pratimas tėra keista tikrųjų gyvenimo faktų karikatūra. Jis manė, kad šalia šito brutalios kovos budo yra dar kita kovos dėl buvio forma, kuri pasireiškia silpnųjų rusių individų susijungimu ir dėjimusi į visuomenę ir praktiskam gyvenime tarpusavio pagalbos suteikimu. Ši antra kovos dėl buvio forma pasirodė, kaip atskirų individų, taip ir rusių egzistavimui yra daug aktingesnė bei reikšmingesnė kaip stipriųjų kova su silpnaisiais; tatau gana aiškiai yra įrodyta puoli-mu bei išsigimimu tų rusių, kurios izoliuotai gyvena ir savo egzistenciją tik fizi-nės persvaros dėka šiaip taip palaiko.

Kropotkinas savitarpio pagalbos dėsnį apibendrino ir pritaikė jį žmonių istorijai. "Gamtą nedaro nei vieno žingsnio priekin, o visuomenė nepasiekia jokio tikslo be kooperacijos... Tik savitarpio susitarimo, susiderinimo dėka individualūs vienetai tegali pasiekti progresą."

Kiekvieno ypatingo žmonių evoliucijos fazėje mes sutinkam tukstantis visuomeninių sudarymų, organizacijų ir papročių, kurie atsirado savitarpio solidarumo jausmo dėka. Laukinių giminių sąjungose, barbarų draugovėse, vidur-amžių cechuose ir nesuskai-

tomose šių dienų organizacijose ir visuomeniniuose sudarymuose veikia ir kuria tarpusavio pagalbos dvasia ir visur pasireiškia kaip galingas mūsų socialinių ir kultūrinių plėtojimųsi faktorius. Net valstybė, kuri jokiū būdu nėra pilnųjų apgynėia nuo stipriųjų sauvalės, kaip tai dažnai esti sakoma, nes ji žmonijos istorijoje yra daugiau brutali-os kvos dėl buvio reprezentantė, negali sukludyti šitam socialiniam jausmui pasireikėti, nors ji (tatau yra pripažinta) ir pareiškia natūralų prieššinimasi kiekvienai iniciatyvai iš apačios. (Pabaiga sekamam nr.)

Palestina

Palestiną neramu. Nepatenkinti žydai, nepatenkinti ir arabai. Daugelis žmonių kaltina anglus dėl Palestinos neramumų, bet niekas dar nėra pasakęs, kaip anglai turėtų elgtis Palestinoj, kad ir žydai, ir arabai, ir tie rūsūs kritikai būtų patenkinti.

Anglijos valdžia pasiulė Amerikai bendrai paskirti Palestinos "tyrinėjimo komisiją," kuri ištirtų vietoje Palestinos gyvenimo sąlygas ir padaryt pasiūlymus, kokios politikos ten laikytis. Amerika pasiūlymą priėmė ir šias dienas į Palestiną išvyksta bendra angli-amerikonų komisija tyrinėti Palestinos reikalų. O vėliausiai per 4 mėnesius tyrinėjimo komisija turės padaryti kokį nors siūlymą dėl tolimesnės politikos tame krašte. Bet ir nelaukiant komisijos pranešimo galima pasakyti, kad ta komisija Palestinos skaudulio nepagyds.

Jeigu iš Palestinos kas išvartų visus arabus, kurių ten yra apie vieną milijoną žmonių, tai ir tokiame atsitikime Palestina negalėtų išspręsti "žydų klausimo," kaip jis iškilo sąryšyje su Hitlerizmo persekiojimais. Bet apie arabų išvartymą niekas negalvoja, o todėl Palestinoj negali rasti daug vietos žydams. Tik labai maža žydų dalis, kurie nori bėgti iš Europos, galėtų rasti vietą Palestinoj, o kur dėtis kitiems? Į tą klausimą niekas neatsako, o Amerika, nors ir siūlo atidaryti plačią Palestinos duris žydams įvažiuoti, visai ir neužsimena apie atidarymą Amerikos durų persekiojamiems žydams. Vadinasi, važiuok ten, kur nėra vietos.

Prieš 15 metų "žydų klausimą" bandė spręsti bolševikai. Jie buvo įkūrę Azijoci, Birobidžane "žydų respubliką," į kurią buvo suvežę apie 100,000 žydų. Ten buvo išvažiuosiu žydų ir iš Lietuvos. Bet bolševikų bandymas visiškai nepavyko. I Birobidžaną nuvežti žydai greit pradėjo bėgti ir išlaikė, kur kas galėjo. Dabar Birobidžane gal dar ir yra kiek žydų likę, bet apie "žydų respubliką" ir apie žydų klausimą "išsprendimą" netgi tarpe bolševikų niekas nebekalba. Birobidžano burbulas sprogo ir bolševikai žydų klausimo sprendime pasirodė tokie pat tušti demagogai, kaip ir kitų klausimų sprendime.

Dabartinis metu Europoje (be Rusijos) yra 2,138,900 žydų. Apie pusę milijono žydų yra "beviečių" žmonių skaičiuje. Apie 1,800,000 žydų gyvena Rusijoje. Jei imti tikta Europos žydus, be Rusijos, tai ir iš jų rastųsi virš milijono žmonių, kurie norėtų apliešti savo gyvenamas vietas ir keltis kur nors saugiau ir

NEMATĖS KOMUNISTŲ SABOTAŽO

Generolas Patrick Hurley apkaltino Valstybės Departamentą, kad tuli to departamento diplomatiniai tarnai Persijoje yra komunistai ir jie tenai sabotažuoja Amerikos reikalus Rusijos naudai. Senato komisija užsienio reikalams pasiūkė to departamento viršininką Byrnes'ą pasiaiškinti. Šis vaizdelis parodo jį aiškinantis. Jis teisinasi tokio sabotažo nematęs, nors pripažįsta da neturėjęs laiko generolo Hurley kaltinimus patikrinti.

Mokslininkai ir Atomai

Bostono mokslininkai buvo surengę "pirmus atominių pietus." Jie valgė ne atomus, bet turkes, tik po pietų buvo daug kalbų apie atomų bombas. Vienas mokslininkas, lt. C. Meyer, pranašavo, jei kiltų atominis karas, tai pasauly pasibaigtų visos valstybės ir paliktų tik viena valstybė diktatorių, kuri valdytų visas kitas.

Kitas mokslininkas, Dr. I. Langmuir sakė, Rusija gali per du metus pavaryti atomų skaldymą taip to-

li, kad galės turėti atominių bombų, o per tris ar keturis metus Rusija gali visai su mumis susilyginti.

Atominės bombos stato klausimą, ar valstybės apribos savo suverenitetus, užleidamos dalį savo nepriklausomybės "pasaulio vyriausybei," arba ruošis busimam karui su nežinomom pasekmėm.

"Keleivyje" naudinga yra daryti visokius biznio skelbimus ir pajieskojimus.

Pajieskomi Amerikos Lietuviai

Biliulienė Ona (Paplauskaitė), iš Papilės, Dabikinės vienk, buk tai gyvena Chicagoj.

Cepokevičienė Magdalena ir jos dukterys: Ona, Zuzana, Magdalena ir Agnė. Buk gyv. Scranton, Pa.

Daugelienė Kostancija (Tupinytė), Gečionių km., Kvietų val., Rokiskio apskr., atvažiavus prieš Didįjį Karą.

Duda Petras ir Valerija Dudaite, abu iš Kučgalio km., Papilio valsė, Biržų apskr., atvykę prieš 1905 metus.

Gavenia ir Gavenytė, Molupių km., Tauragės apskr., atvyko prieš Didįjį Karą.

Geležinis Jonas, Molupių km., Tauragės apskr., atvyko prieš D. Karą. Jurkiewicz Stasys, sunus Valento ir Rozalijos, iš Pakalniškių, Musninkų val., Ukmergės apskr.

Kazlauskas Vladimiras, sunus Jono, Kučgalio km., Papilio val., Biržų apskr., atvykęs prieš 1905 metus.

Kelcius Anthony, Palūnės vnk., Rokiskio val., atvykęs apie 1934-35 m. buk gyv. Chicagoj.

Konig Karl, apie 60 m. amž., iš Bridžių km., Sakių apskr., buk gyv. Brooklyne.

Mačys Vincas, buk gyv. Philadel-phioj.

Medziunienė Valerija (Paplauskaitė), iš Papilės, Dabikinės vienk., buk gyv. Chicagoj.

Mikeleitis Petras, Molupių kaim., Tauragės apskr., atvykęs prieš karą.

Norvilas Kazys ir Norvilaitė Veronika, Paplauskas Aleksandras, iš Papilės, Dabikinės vienk., buk gyvena Chicagoj.

Petkewitch Leonas ir Petkewitch Julė (Bonat), atvykę 1914 m., buk gyv. Chicagoj.

Petrosevič Anna Peržinskas, iš Mažeikių, buk gyv. Chicagoj.

Peržinskas Vaclovas, iš Mažeikių, atvykęs prieš Did. Karą, buk gyv. Paulina St., Chicagoj.

Petrutis Jonas, buk gyv. New York.

Pietkus Dominikys, iš Pačauskų km., Skaniskio val., atvyko prieš D. Karą, buk gyv. Detroit.

Plotowski Karol, apie 40 m. amž., Plotowski Pranas, apie 38 m. amž., Plotowski Mamertas, apie 35 m. amž., atvyko 1915 m.

Repšys Vincas, buk gyv. Detroit.

Šneiderienė — Gudaitytė, apie 67 m. amž., iš Kaukalnių km., Sakių apskr., atvyko prieš D. Karą.

Mrs. Snocles Hipolit, buk gyvena Philadelphioj.

Strzynecka (Slrzynecka) Julija

Peržinskas, iš Mažeikių, buk gyv. Chicagoj.

Vaineikienė Rozalija (Dubinskaitė) Verba Vincas.

Velkietė Milia, į Kanadą atvyko 1922 m., buk gyv. Montreale.

Virkutyte Bronė, buk gyv. Bostone ar Brooklyne.

Zekas Jonas, apie 60 m. amž., iš Pajavonių val., Vilkauskio apskr., Žitkus Marcelinas ir Žitkus Vytautas, sunus Rapolo, abu gimę Clevelande 1910-1911 m.

Zorskienė Mačiulaitė Ona, dukte Izidoriaus, Gavaltuvos km., Sasnavos val., Mariampolės apskr., buk gyv. Detroit.

Zurba Povilas ir Petras, abu iš Kučgalio km., Papilio val., Biržų apskr., atvykę prieš D. Karą.

Jieskomieji ar apie juos žinantieji malonai prasmoti atsiiepti: Lithuanian American Information Center, Social Service Bureau, 233 Broadway, New York 7, N. Y.

Peržinskas, iš Mažeikių, buk gyv. Chicagoj.

Vaineikienė Rozalija (Dubinskaitė) Verba Vincas.

Velkietė Milia, į Kanadą atvyko 1922 m., buk gyv. Montreale.

Virkutyte Bronė, buk gyv. Bostone ar Brooklyne.

Zekas Jonas, apie 60 m. amž., iš Pajavonių val., Vilkauskio apskr., Žitkus Marcelinas ir Žitkus Vytautas, sunus Rapolo, abu gimę Clevelande 1910-1911 m.

Zorskienė Mačiulaitė Ona, dukte Izidoriaus, Gavaltuvos km., Sasnavos val., Mariampolės apskr., buk gyv. Detroit.

Zurba Povilas ir Petras, abu iš Kučgalio km., Papilio val., Biržų apskr., atvykę prieš D. Karą.

Jieskomieji ar apie juos žinantieji malonai prasmoti atsiiepti: Lithuanian American Information Center, Social Service Bureau, 233 Broadway, New York 7, N. Y.

Sekantieji asmenys yra pajieskomi Lietuvos Konsulato Chicagoje: Ablosnaskaitės, iš Butkų km., Zigaičių val., Tauragės apskr., dukterys Stasio, atvykusios apie 1933 m.

Bertasius Kazys, Kadaru km., Papilio val., Biržų apskr., buk gyvena Chicagoj.

Jakubenas Kostas, Gaigalų kaim., Papilio val., Biržų apskr., buk gyvena Chicagoj.

Juskauskai, Kazys ir Adomas, sunus Adomo, Alytaus apskr., Zuvinų km., abudu gyv. Chicagoj.

Karkliai, Mikas, Jurgis, Juozas ir Antanas, sunus Jono ir Onos, visi gimę Amerikoje.

Kiburiai, Asvaldas, Adolfas, Juozas ir Viktoras, Asvaldas, Adolfas ir Juozas, sunus Antano, Biskudžių km., Papilio val., Biržų apskr., buk gyvena Chicagoj.

Bostone, Viktoras, sunus Kazio, iš Gaigalų km., Biržų apskr., gyvena Chicagoj.

Laurusevičiai, Jonas, Pranas ir Antanas, iš Kauno, Aukštosios Panemūnės miest.

Lečetas Pranas, Gargždų parap., Kretingos apskr., buk gyv. Chicagoj.

Lečavičienė — Kalasauskaitė Jad-vira, arba jos vyras, gyv. Philadelphioj.

Lojinan Fėde, buk gyv. 6th St., New York ar New Jersey.

Pretkus Dominikys, sunus Jono, Pačauskų km., Skaniskio val., Rokiskio apskr., amatu—kraučiū, gyvena Chicagoj.

Raukimas Povilas, jo žmona Marciauskaite, buk gyv. Chicagoj.

Rauzevičienė — Janusauskaitė Anastazija, iš Kauno, buk gyv. Aukštojo Panemunėj.

Valoskas ar Valauskas Antanas, 1944 m. išvažiavęs iš Francijos, buk gyv. Chicagoj.

Jieskomieji asmenys arba apie juos žinių turintieji prasmoti skubiai atsiiepti: Consulate of Lithuania, 30 N. La Salle St., Chicago 2, Ill.

geriau gyventi. Palestinoj jiems vietos nėra ir nebus. nes ten tiek žmonių negali sutilpti. Jokios komisijos to fakto nepašalins.

Iš Plataus Pasaulio

Sargyba Kanadoje

Kanada ir Amerika bendrai nutarė tyrinėti tolimą Kanados šiaurę su tikslu išaiškinti, kaip apsaugoti nuo galimo užpuolimo orlaivais per šiaurės polių. Atomų bomba padidino pavojų iš tos pusės...

Kinų imperatorius

Rusija sutiko atidėti Kinijai rusų suimtą "Mandžurijos imperatorių". Pu Yi, kuris iki trejų metų savo amžium buvo visos Kinijos imperatorius. Ką kinai su tuo dvigubu imperatorium darys, dar nežinia. Greičiausiai kars jį.

Rusijoj "prisipažįsta"

Seši vokiečiai iš dešimties, kurie yra teisiami Rusijoj, Smolensko teisme, prisipažįsta padarę visokius žiaurumus Rusijoj. Kodel Rusijos teismuose kaltinamieji taip mėgsta "prisipažinti", tai yra Rusijos teisingumo paslaptis.

Australijoj karščiai

Australijoj, Sydney mieste, nuo didelių karščių viena diena mirė 11 žmonių. Karštis ten siekia 115 laipsnių. Australija, Pietų Amerika ir Pietų Afrika turi karštas Kalėdas.

Meksika aiškina

Meksikos komunistinių ugnių vadas, Lombardo Tolezano, iškėlė kaltinimą, kad esą imperialistiniai biznieri Amerikoj šmugeluoja ginklus į Meksiką ir nori ten sukelti revoliuciją. Valdžia tyrinėja tą reikalą.

Irano "sukilimas"

Rusijos palaikomų Irano "demokratų sukilimas" plečiasi palei visą Kaspijos jūrą. "Sukilimas" kaip tyčia apima tas sritis, kurias Rusija nori atplėsti nuo silpnos Irano valstybės.

Amerikos šiuės

1945 metais Amerikoj pagaminta 500,000,000 porų čeverių. Tai yra rekordinė gamyba. Daug gamybos ejo kariuomenės reikalingam, bet žymiai padidėjo avalinės gamyba ir civiliams žmonėms.

Brazilijos rinkimai

Brazilijos valdžia skelbia tokius oficialinius davinius apie prezidento rinkimus toje šalyje: generolas Dutra gavęs 2,287,898 balsus, generolas Gomes — 1,506,071, komunistų kandidatas Fiuzza — 412,636 ir žemdirbių kandidatas Telles — 7,727 balsus.

Negalima Tylėt

Iš laikraščiuose dedamų straipsnių ir laišku, jei jais tikėt, išrodo, kad Rusijos atsinešimas linkui Lietuvos toli nenuoširdus. Jei rusai Lietuvoje šeimininkauja, kaip namie, o su Lietuvos piliečiais elgiasi, kaip su negeistinais svetimais, suma slapta ne tik pavienius, o visas šeimas, nekčia iš namų, veža gyvuliniuose traukiniuose sugrūstus Rusijos gilumon, net Azijon, o i likusias tuščias vietas atveža maskolius apgyvendinimui. Taip pat skaitome laikraščiuose (ir "Vilny") laiškuose, kad lietuviai, imami kariuomenės tarnybai, išsiunčiami Rusijon.

Kad šiuose aprašymuose ir dalis teisybės tebutų, ir tai galima sakyti, kad Lietuvai ir lietuviams daroma skaudi žala; Lietuvos piliečių, kaip lietuvių, sąmonė slopiama; lietuviai vieni išbėgioję, o likusieji irgi vežami Rusijon. Rusų tikslas aiškus — surusinti Lietuvą...

Kiekvienas, kas save lietuviu vadina, tokiomis Rusijos užsimojimais ant Lietuvos gyvybės biaužėsis, kaip nevidono užmačiomis.

Carinės Rusijos buvo tolygios užmačios Lietuvą surusinti, panaikinti Lietuvos vardą. Sritis priklausanti Lietuvai pavadino "Ziemvarkarių kraštu" (Sievoro-zapadnyj kraj); prasikaltėlius gabeno Sibiran; i kariuomenę paimtus vežė Rusijon. Pamename, kaip tada visi lietuviai tokiais Rusijos patvarkymais koltėjomės, troškome neprigulmingos Lietuvos, kurioje patys lietuviai galėtume valdyti ir iš kurios lietuviai nebutų varu siunčiami i Rusiją. Rusų kalba lietuvius tik tiek turi apeiti, kiek vokiečių ar lenkų kalbos: kas nori gali mokintis, bet neprivalomai. Daugelis lietuvių džiaugėmės kai rusai nugalėjo nuož-

mius nacius; manėme, kad Rusija ne tik leis, bet ir gelbės suvienyti visas lietuvių sritis: Gardino, Suvalkų ir visą užnemunę Prusiją su Karaliaučiumi. Jau pusę metų kaip Vokietija nugalėta, bet apie pilną ar didesnę Lietuvą neprisimenama. Atrodo, kad Rusija "del žmonių akių" palieka Lietuvos vardą buvusiai mažai Lietuvai, o kitus lietuviškus plotus pasilaikys visai atviram rusinimui.

Del šitos lietuviams daromos skriaudos lietuviui netylės! Ir jokia galė jų nenuitildys! Kaip anucmet kad nenutildė žiaurios caro bausmės kovotojų už lietuviybę. Ypač netylės ir nerivalo tylėti lietuviškoji užsieni spauda. Kad ir komunistai, budami lietuviai, privalo už lietuviybę ir Lietuvos teises kovoti.

Kiek Rusija savaime bebūtų galinga, ji svetur gyvenantiems negali užčiaupti burnų kalbėt už Lietuvos laisvę ir lietuvių teises. Lietuviai norime ir turime teisę gyvuoti, kaip dideles tautos. Kaip ne vienas, kad ir tvirtas žmogus neturi teisės kesintis ant silpnos gyvybės, taip pat netinka tautoms glemžti ir savaip lamdyti silpnas tautas.

Rusija kaip naujoviškai susitvarkiusi valstybė, budama didelę ir galingą šalis, neprivalo naikinti pasikirose tautos tautines sąmones, o priešingai, gelbėti ją auklėti, leidžiant glaudžiai vienyti vienos tautos žmonėms. Lietuvos pietryčiuose yra daug lenkai ir gudai besivadinančių, o betgi jie jaučia stipresnį traukimą linkui Lietuvos, negu Rusijos ar Lenkijos. Mat, didelė didžiulė jų ištautė lietuviai, jiems krauju ir budu giminingi lietuviai.

Kiekvieno lietuvių pareiga norėti Lietuvai ir lietuviams laisvo gyvenimo, ko ir kitos tautos nori. Kas nori lietuvius skaidyti, silpninti, Lietuvos vardą naikinti, mums ne draugas: ar tai bus lenkas, ar vokiečiai, ar rusai — jis mūsų priešas. Kaip prieš tokį, nepervalom tylėti, turim kelti ne teisybes ir skriaudas aiškinti.

Anis Rukas.

Skaitytų Balsai

Linksmų Kalėdų ir laimingų 1946 Metų!

Mes Eloise, Mich. pūrauzės seneliai lietuvių sveikiname "Keleivio" redakcijos narius ir visus "Keleivio" skaitytojus, linkėdami jums linksmų Kalėdų ir laimingų Naujų Metų.

Mes pūrauzės lietuvių seneliai esame labai dėkingi "Keleivio" leidėjams, kad per 1945 metus "Keleivis" kas savaitę lankė mus nemokamai.

Mums būtų labai malonu, kad "Keleivis" lankytų mus ir per sekančius 1946 metus.

Liekam su pagarba,
Seneliai Lietuviai,
Eloise, Mich.

MAIKIO TĖVUI PO PENKINE

Prisitūte šie draugai: Mrs. M. V. Bratėnienė iš So. Bostono; A. Tamkus iš Wheeluright, Mass.; T. Jankuskis iš Chicago; T. Stephan iš Cliffside, N. J.; P. Augustauskas iš Chicago prisitūte \$6 už du naujus skaitytojus Argentinoj; J. B. Algys iš Chicago už du naujus skaitytojus; Mrs. Frances Normont iš Detroito; P. Ketvirtis iš So. Bostono \$10 už 4 naujus skaitytojus.

Ar pakalbina savo pažįstamus ir draugus užsisakyti "Keleivį"?

REIKALINGAS DARBININKAS

Man reikalingas žmogus prie ugio darbu. Darbas nesunkus ir sąlygos geros. Atsiskaito, o iš duosiu daugiau informacijų per laisną. (52)
P. KALĖDA,
R 3, Williamston, Mich.

PIKIETUOJA SKRAIDYKLĄ

New Yorke anadien sustreikavo LaGuardia aviacijos stoties darbininkai. Šis vaizdelis parodo streikuojančius darbininkus einant aplink skraidyklą ratu, kad iš aerodromo negalėtų išeiti orlaiviai.

Draugų Talka

Gerbiamieji:

"Keleivio" 40 metų sukaktuvių proga sveikinu jo visą dabartinį štabą ir linkiu ko geriausios kloties. Reiškiau didelę padėką draugams Michelsonams už taip puikiai išaugintą laikraštį ir už jo perleidimą i visuomenės rankas. "Keleivio" namui išpirkti auokuju \$5.

Draugiškai,

Povilas Kručas,
Norwood, Mass.

Draugai:

Sveikinu draugus Michelsonus ir visą "Keleivio" štabą linkėdamas jums daug laimės ir visą gera.

Taipgi prisitūčiu \$15 ir laikau sau už garbę prisidėti prie apmokėjimo "Keleivio" namo morgičių. "Keleivis" yra mano labai mėgiama laikraštis. Aš pageidaučiau, kad pažangus "Keleivis" skaitytojai nepamirštų sumesti po penkinę ar dešimtinę, kad mūsų laikraštis išsimokėtų skolą už savo namą ir tuo būdu būtų užbaigtas laikraščio namo išpirkimas. Šiuomi kviečiu visus i talką, ypač švenčių proga prašau neužmiršti to reikalo.

Vincas Kalvelis,

Draugiškai,
Brooklyn, N. Y.

Draugai:

LSS 133 kuopa Norwood de nutarė paskirti iš savo izdo \$10 auką "Keleivio" namui išpirkti. Perduodame tą auką ir siunčiam geriausius linkėjimus pažangiam mūsų laikraščiu "Keleiviu". Geriausio jam pasisekimo!

Su draugiškais linkėjimais,
LSS 133-čios kuopos
Pirm. J. Truskauskas,
Izdin. V. Grinkevičius.

Sveiki, Keleiviečiai ir LSS draugai!

Džiugu pasveikinti draugus ir svečius "Keleivio" ir LSS 40 metų sukaktuvių proga. Ypatinai norisi širdingai pasveikinti ir paačiuoti gerbiameis draugams Michelsonams už jų ilgų metų kultūrinį darbą.

AMERIKOS LIETUVIŲ KLIUBAS

34 High Street, Nashua, N. H.

Pirmininkas, J. Okulavičius
Vice-pirmin., M. Bagdzevičius
Sekretorius, A. Grigas.
Izdininkas, K. Dobravolskis

Direktoriai:

J. Arlauskas, A. Ulčickas, S. Ulčickas,
A. Judickas, M. Ziedėks, Wm. Akstinas

Manageris, A. Šaka.

Užprašo kitų kolonijų lietuvių atsilankyti mūsų kluobe, susipažinti ir pasisvečiuoti. (5)

Dovydaitis, A. Dvairiškis, J. Jankunas, P. Kriauciukas, sudėjo po \$1 ir F. Spudis—50c.

Visiems draugams tariame širdingą aučiu.

PHILADELPHIA, PA.

Klubiniai reikalai

Jau Muzikos bendrovės nariai pradeda susirupinti, teiraujasi kas bus išrinktas Bendrovės prezidentu ateinančiais metais. Ar Rainys ar Liepa? Man rodos, Ignas Liepa. Liepa šimtu nuostimčiu tinkamesnis but Bendrovės prezidentu. Ji išrinkus Salės bendrovės susirinkimai kur kas pagyvėty, gautų tikrą lietuvišką spalvą ir gerą vardą valdžios įstaigose. Tada butumėm tikri, jog turime priešakyje bendrovės tikrą lietuvių, kuris tarnaus lietuviams ir bendrovės gerovei. Ukėsu kluobe tarnaudamas, Ignas Liepa įrodė savo bizniškų gabumus.

Muzikos bendrovėje reikalingos didelės permamos, reikalingas patyręs asmuo, kuris pasuks gerojone pusėn ir pakels bendrovės vardą. Jei jūs, nariai, dabar nepadarysit pakaitas, tai vėliau galėsite, kada Maskvos politika jūsų organizaciją sugriaus.

Rainys neparodė jokio bizniškumo, jokio sumanumo bendrovės gerovei. Prie jo susirinkimai keistai vedami. Kam nori duoda balsą, o kam nenori neduoda, ne jo pažiūrų — tai pakyla ir pareiškia, kad susirinkimas jau uždarytas. Pavyzdžiui, buvo svarstoma vienas susirinkime, kad "Laisvę" išmesti. Tai Rainys išsitiesė ir pareiškė: "susirinkimas uždarytas." Jam nesvarbu, kad da yra bendrovės svarbių reikalų aptart, jam rupi partija.

Bendrovės nariai apsižiūrėkit! Rinkim Bendrovės prezidentu gerai visiems žinomą lietuvi Igną Liepą.

Dabar eina rubų rinkimo vajuš nukentėjusiems lietuviams mūsų tėveliams, broliams ir sesutėms, išblaškytiems po visą Europą. Jie iš namų tapo išguiti, jų vietą užima atėjūnai. Ar nebutų gražu, kad Muzikos bendrovės valdyba leistų įsteigti skyrių, kur galima būtų sunest suaukuotus drabužius vieton kad dabar po visokius namus ir namelius sukrauti laukia eilės. Skau-LSS 133-čia kuopa Norwood, Mass. — \$10; Kazys Liutkus iš Chicago — \$25; Vincas Kalvelis iš Brooklyn — \$15; Petras ir Ursulė Chapai iš Belmont, Mass. — \$15; Povilas Kručas iš Norwood, Mass. — \$5; John Ivanauskas iš Johnson City, N. Y. — \$1.50; A. Olekna iš Louisville, Kentucky — \$2; Mrs. Mary Evoskus iš Denver, Colo. — \$1; Mrs. Frances Normont iš Detroit, Mich. — 50c.; George Ramonat iš Warrior Run, Pa. — \$4.50; P. Ambrose iš Neponset, Mass. — \$1; G. Barton iš Chicago — \$1. LDD 7-tos kuopos nariai: B. Spudienė, V. Kalvelis, ilgų metų kultūrinį darbą.

kur jis reikalingas. Apeliuokim i Amerikos valdžią, kad mums padėtų atgauti Lietuvą ir mūsų lietuvišką namą laikykim švairiu.

Vargo Duktė.

Kas Mums Rašoma

Protestuokim

Gerbiamą redakcija:

Aš prašau, kad i Tamsos pasiūstumėt protestą Rusijos konsului, kad nuimtų cenzūrą ir kad atidarytų geležines duris i Lietuvą. Kad žmonės galėtų laisvai įvažiuoti ir išvažiuoti, kad paliosuotų visus belaisvius vyrus, moteris ir vaikus. Taip pat turi paleisti iš rusų kariuomenės lietuvius kareivius, o savus kareivius rusus tegu veža namo i Rusiją.

Aš nežinau, kodel tie visi redaktoriai tyli. Jau pusę metų, kaip karas pasibaigė, o niekas protestų nesiuntė. Turi netylėti visi, kam rupi lietuvių dejavimai.

Su pagarba,

J. Sheput.

PAJIEŠKOJIMAI

Pajieškau savo draugų, Jozefinos, Marės ir Bruno, kurie po tėvų vadindami Paškevičiaus pavarde. Seniau gyveno Peabody, Mass. Kas apie juos žino, prašau man pranešti. Aš po tėvų esu Ona Paškevičaitė. (52)
ANNA LANKELLIS,
138 Mercy St., Philadelphia 48, Pa.

Aš, Pranė Zemaiciūtė, po vyro Karlonienė, pajieškau savo pusseserės Marės Miskiniūtės, po vyro Kvedaravičienės. Mes paeinam iš Varėnos parapijos, Azerekų kaimo, ir jos vyras iš to paties kaimo. Jeigu ji yra dar gyva, tai prašau atsisaukti. Ji pirmiau gyveno Philadelphiaj, o mes gyvenam Kanadoj. Mano adresas toks:
MRS. P. KARLONAS,
Edenwood, Sask, Canada.

Aš, Juzytė Ališauskaitė, pajieškau savo tetos Onos Ališauskienės, po vyro Imkuso. Jeigu jos jau nėra, tai gal atsilieptų jos dukte Izabelė. Muvdi kilusios iš Zebrokų kaimo. Mano adresas:
MRS. J. TANKEVICH,
1834 Ottawa St., Regina Sask, Canada.

Pajieškau Charlio Jasiuno, kuris pirmiau gyveno Chicagoj; prašau atsiliepti, nes turiu svarbų reikalą. Jei kas jį žino, prašau pranešti, už ką bučiau labai dėkingas. (52)
F. J. MARMO,
Carrington, North Dakota.

APSIVEDIMAI

Pajieškau gyvenimui draugės nuo 45 iki 55 metų amžiaus. Turi but blaiva ir mandagi. Aš esu 55 metų amžiaus ir turiu savo nuosavybę. Meldžiu rašyti angliškai ir su pirmu laišku prisijūti savo atvaizdą. Adresas toks:
MR. ADAM KOCIN,
18 E. State St., Battle Creek, Mich.

Aš norėčiau susirasti sau dorą ir teisingą gyvenimui draugę, nuo 35 iki 45 metų amžiaus. Aš turiu uki, bet vienas sunku gyventi. Platesnių žinių suteiksiu per laisną. Mano adresas:
A. TAMOSIUNAS,
St. Edward, Alta, Canada.

LIETUVIŲ NAUJIENOS

Mėnesinis paveiksluotas, 32 puslapiai žurnalas. Kaina metams \$1.00.

Adresas: (5)
LIETUVIŲ NAUJIENOS

332 N. 6th St., Philadelphia, Pa.

LENGVAS BUDAS IŠMOKTI ANGLISKAI

SU FONETISKU ISTARIMU IR TRUMPA ANGLŲ KALBOS GRAMATIKA

Šis rankvedelis yra sutaisytas taip aiškiai ir praktiškai, kad kiekvienas gali lengvai pramokti angliškai. Čia telpa sutvarkyti reikalingiausi pasikalbėjimai įjėskant darbą, nuėjus krautuvėn ko nusipirkti, pas daktarą ar traukiniu važiuojant.

Gaunamas "Keleivio" Administracijoje, kaina 35 centai

"KELEIVIS"

636 Broadway, So. Boston 27, Mass.

Vienintelis liuosas susisiektas Tokio mieste dabar yra požemio geležinkelis, kurio stotis matosi šitoj nuotraukoj. Viršutinės miesto gatvės tebėra dar užverstos subombarduotų namų griuvėsiais.

MOTERŲ SKYRIUS

ŠI SKYRIŲ TVARKO
M. MICHELSONIENĖ

J. Biliunas.

Brisiaus Galas

Šalia dienodaržio durų, ant didžiulės spalvų kruvos, gulė senas Brisius — žilas, apžabales. Matyti jis dar mato, bet tik, kaip per dumus, ir savo žmogaus labai dažnai nebepažįsta. Sunki senatvė ir jam: visų užmirštas, apleistas. Pats gerai jaučia, kad mažai kam bereikalingas. Bet kiek galėdamas, rūpinasi dar būti naudingas. Nors nebegirdi, o sunkios blakstienos amžinai morkia jo traukiančias akis, tačiau vaiko nuo savęs snaudulį ir klausio. Beklausydamas apsnusta... Ir girdi per miegą šlamant netoli, tartum eina kas svetimas. Sunkiai keliai senas Brisius iš guolio ir loja užkūmusiu, mieguistu balsu.

—E, tu, žabali, ar nenustosi!... savo žmogaus nematai, — girdi jisai pažįstamą balsą.

Susigėdęs šiepia bedantį snukį, unksčia gailiai, tartum atsiprašydamas, ir, paspaudęs uodegą, vėl susiriečia guolyje...

Jau nebe kartą Brisius jausmai apgauna, jam gėdos padaro. Dažnai troboje, viduslyje gulėdamas, sapnuoja jisai vagį ar vilką, kuriuos jaunas budamas kitados vijo, ir jam pradeda vaidintis, kad tie priešininkai vėl dar tyko: kelia jisai tada savo seną galvą nuo kojų ir, tartum ko išsigandęs, netikėtai suloja: au! au!

Ir netikėtai, vagies vietoj, girdi tik iš visų pusių prikašiojimus: „E, tai žili! visai apkvaišo.“

Nebežinodamas, kur dėtis iš gėdos, keltas jis iš vienasio ir, paspaudęs uodegą, lenda pasuolėn.

—Kur velkies? eik oran! — šaukia jam.

Ir Brisius nuliudęs dūli na pro duris.

Dabar jisai bijo trobon ir beiti. Verčiau jau ant spalvų gulėti: vis mažiau kičiams po kojomis painiosis. Tiesa, troboj labai gera, pastalė gulėti šilta. Bet kauklų graužti vistiek nebegali, o nuo musių ir tenai sunku senam apsiginti. Ir čionai, jo senatvės pasigailėję, atneša jam kartais kruopų kias. Kam?

MERGINOS, TEMYKIT!

Ši nuotrauka parodo Amerikos kareivius romansuojant su japonaitėmis. Išžiūrėkit, gal kartais pamatysit savo mylimąjį...

MOZAIKOS MOTYVAI MOTERŲ APRANGOJ

Cia yra parodyti trys kostiumų pavyzdžiai, sukombinuoti mozaikos motyvais — drapana sudėta iš kelių skirtingų spalvų arba materijų.

—Sa, Brisiau, sa! — vadinai šeimnininkas.

Brisius šiepia snukį, tartum norėdamas šypelti, bet tik kažin kaip gailiai unksčia...

—Sa, Brisiau, sa! Jisai nenoromis atsikelia nuo spalvų ir seka paskum. ne taip, kaip pirma — jaunas ir linksmas, bet paspaudęs uodegą ir nuliudęs, kaip koksai kaltininkas.

Šeimnininkas eina už klojimo laukan ir atsigreždamas vis šaukia:

—Sa, Brisiau, sa! Pamiškėję sustoia. Brisius unksčia baliiai ir žiūri į žmogų, tartum klausdamas, kam čionai jį atvedė. Mato, kaip tasai nusiima nuo pečių šautuvą, atsitolina nuo jo kelis žingsnius ir pradeda taikinti...

Negali būti! Brisius netiki. Tai tik pasijuokti juo nori. Bet kam taip baisiai juoktis? Kam? Juk jisai nekaltas... Brisius nori pasigerinti, suvیزgina uodegą, bet iš baimės tupiasi ant paskutiniųjų kojų, ir per jo snukį rieda gailios, graužios ašaros...

Staiga ugnis ir bausis trenksmas — ir jisai griuva, supulio pervertas. Primerkęs akis tik spėja pamatyti, kaip nuo jo tekina bėga žmogus, turėdamas rankoj šautuvą...

Gal ir suprato Brisius, kodėl tas žmogus jį nušovė: tik negalėjo suprasti, kodėl tekina nuo jo pabėgo: juk jisai mirdamas norėjo tik kojas jam paskutinį kartą palaižyti...

NAUJI METAI

Nauji metai! Nauji metai! Džiugina visus. Bet ką duoti jie mums keta: Laimę ar vargus?

Jau ir taip daug vargo matėm, Daug kentėjom mes... Nauji metai! Nauji metai! Ką jie mums atneš?

Mes norėtum, kad šie metai šviesesni mums būtų, Pavergtieji kad galėtū Laisvai atsidust.

Nauji metai! Nauji metai! Sveikinam mes jus, Tik neneškit, nauji metai, Mums senus vargus!...

Ant. Skriniskis.

Paskutinės "Raganos" Teismas Žemaitijoje

Ją teisė vyskupo M. Valančiaus įpėdinis

Senieji žmonės mėgsta pasakoti, kad senovės Lietuvoje būta nemaža "kerėtojų" ir "raganų." Arduose užtiknami gan daug aprašymų, kaip anuomet būdavo teisiamos "raganos." Dažniausia taisyklė: "raganas" įvardavo esant susinešusias su "velniais" ir jų pagelba darant "kerėjimus." Raganoms nebuvo jokio pasigailėjimo. Jas katalikų bažnyčia dažniausia nuteisdavo bausia mirties bausme — sudeginant ant laužo.

Dar pereinoto amžiaus viduryje — vyskupo M. Valančiaus laikais, — žemaičiai saugėdavosi "raganų." Ukinkas, išgirdęs iš kur nors, kad kokia nors moteris yra įtarta "raganavimu," pranešdavo ir savo kaimynams. Tokios moteriškos niekas nenorėdavo įsileisti netik į savo namus, bet net ir į laukus.

Raganavimas pradėjo išnykti Žemaitijos kampuose tik tada, kai apsišvietė žmonės emė aiškint tikintiems fanatikams, kad raganų visai nėra ir niekas "užraganauti" nieko negali, nes nėra pasauly jokios viršgamtinės galios. Ir po vyskupo Valančiaus mirties apie "raganas" jau retai kur galima būdavo išgirsti.

Vyskupo M. Valančiaus įpėdiniui pralotui Beresevičiui teko teisti bene paskutinįją Žemaitijos "raganą." Praf. Beresevičius, kaip vyskupijos valdytojas, vienais metais lankęs Žemaitijoje parapijas. Vėneme nedidelame Žemaitijos bažnytkaimyje, užsibaigus iškilmėms, pralotas ruošėsis važiuoti namo. Prie jo staiga prisitartinio du raiti vyrai ir, nusėdę nuo arklių, pradėjo sąkyti:

"Palaukit, palaukit, nors ketvirtį valandos, nes iš mūsų apylinkių atveža seną raganą!"

Antrasis raitelis dar pridūrė, kad "ragana" daug nuostolių žmonėms pridariusi, tad ją reikią sunkiai nubausti.

Ir tikrai, nepraslinko nei pusvalandis, kai prie praloto Beresevičiaus namų pri-

važiavo didelis vežimas. Jame gulėjo šiauduose surišta jau senyva, varginga moteriškė.

"Ji, šita pati, su velniais susidėjus, mus čeravojo!" — šaukė žemaičiai, rodydami į gulinciją moteriškę.

Vyskupijos valdytojas greitai susivokė ir čia pat padarė savo teismą. Priėjęs prie vežimo, jis pažūrėjęs į moteriškę ir pusbalsiai prataręs keletą lotyniškų žodžių. Kaimiečiai sekė, kas bus toliau. Tariamąją raganą pral. Beresevičius peržengėjęs dideliu kryžiu ir taręs: "Paleiskite tą moteriškę, nes velnias iš jos jau išvarytas." Ir tai pasakęs pral. Beresevičius sėdėjo į vežimą ir išvažiavo.

Žemaičiai patikėjo, kad tai moteriškė ištikrųjų jau atimta "velnio galybė," tad nieko nelaukdami jie ją paleido.

Taip tai paskutinei Žemaitijos "raganai" pavyko išsigelbėti nuo teismo, kuris anksčiau tikrai būtų ją nužudęs.

EGLAITĖ

Oi, eglaitė, tu graži. Sako seniai ir maži, Namu nešas ir guodoja. Ir žvilgučiai apsejoja.

Visi žiūri į tave, Kai važiuoji tu gatvė; Nors užaugus miškuose, Švieti, mirgi languose.

Dega žvakės ant šakų, Kaip malonu ir jauku; Tu čia švenčių karalaitė, Kampe stovi, lyg dievaitė.

Bet už dienos, už kitos, Tau bus vieta už tvoros; Tau žibučius nudraskys, Šaltam sniege pastatys.

Tavo skujos nubyrės, Niekas į tave nežiūrės; Aštrus kirvis sukapos, Del trupučio šilimos.

Kas taip pučiasi labai, Bus paniekintas tikrai: Kaip eglaitė už tvoros, Laiko kirvis sukapos.

B. Gurskienė.

Anglijos parlamente yra laikrodis, kurio minučių rodyklė turi 14 pėdų ilgio.

Knygų Bargenas Už Pusę Kainos

Visos knygos, kurios šiemet yra surašytos, trumpam laikui yra nupigtinamos iki pusės kainos. Kas pirks už \$1.00, tas gali pasirinkti už \$2.00 knygu. Kas pirks už \$1.50, gali pasirinkti už \$3.00. Jei pirksit už \$2.90, gausit knygu už \$4.00 ir t. t.

Stai čia knygu sąrašas:

AR BUVO VISUOTINAS TVANAS?

Bažnyčia sako, kad buvo, o mokslas sako, kad nebuvo. Jeigu buvo, tai kaipgi Nojus būtų galėjęs surinkti į laivas dienas visų veislių gyvūnus, kurie gyvena išimėję po visą žemės kamuolį? Kaip jis galėjo tuos gyvūnus prasto savo arkio autalinti? Iš kur ėmėsi tiek vandens, kad visą žemę apsemtų? Kur tas vanduo davarė? Kaip iš Nojaus šeimynos galėjo atsirasti po tvano juodvėdžiai ir kitų veislių žmonės? Šitie ir sim-tai kitų klausimų, į kuriuos negali atsakyti joks kunigas, yra nuosakiai ir aiškiai išdėstyti šitam veikalė. Knyga be galo įdomi. Kas žodis — tai faktas; kas sakiny — tai naujas kunigų argumentas grūva. Mokslas ir mokslas nuo pradžių iki galo. Kaina 25c.

AR ROMOS POPIEŽIUS YRA KRISTAUS VIETININKAS?

Parašė kun. M. Valadka. Knyga drąsiai kritikuoja Romos Katalikų bažnyčios autoritetą ir faktais parodo, kad jis nėra joks Kristus vietininkas. 224 pusl. Kaina .. \$1.25

KAIP SENOVĖS ŽMONĖS PERSISTATYDAVO SAU ŽEME

Labai įdomus senovės filosofų daleidimai apie žemės išvaizdą. Pagal daugelį autorių parašė Iksas. Antra knygtelė dalis yra: "Išskėdė mokslas arba kaip Atsirado Kalbos." Parašė Z. Alekša. 40 pusl. 10c.

NIHILISTAI

Tragedija trijuose aktuose. Veikalas perstatė nužudymą caro Aleksandro II. Labai puikus ir nesunkiai scenoje perstatomas veikalas. Iš viso reikalaujamos tik 23 apatos. So. Boston, 1913, pusl. 61. 25c.

TABAKAS.

Kaip jis žmonėms kenkia. Liaukimės rūk! Pagal A. Apolovą ir daugelį iš gyvenimo patyrimų parašė K. Stiklėlis, So. Boston, Mass. 1909 m., pusl. 63. 25c.

ZINGSNIS PRIE ŠVIESOS.

Vieno akto vaidinimas ir monologas NALAITĖ. Parašė K. S. Lietuvaitė. So. Boston, Mass. 1914 m., pusl. 23. 10c.

KUR MUSŲ BOČIAI GYVENO?

Biblija sako, kad pirmotiniai žmonės gyveno Rojuje. Bet mokslas Rojų visai atmeta. Mokslas mano, kad žmonijos lopinė buvo šiaurėje. Iš knyga parodo, kodėl tai manoma. Labai įdomus ir pamokantis skaitymas. Kaina 25c.

DORCHESTERIO MOTERŲ VEIKLA

Gruodžio 12 d. įvyko Dorchesterio Moterų Klubo metinis susirinkimas. Kadangi tai buvo metinis susirinkimas, tai tikėjimės išgirsti raportą iš visų metų veiklos. Bet pirmąninkė paaiškino, kad klubo valdyba per visą metą neturėjo susirinkimo, todėl nėra nei raportas. Niekas nepranešė nei apie finansų stovį. Užbaigus klubo bėgančius reikalus, prasidėjo 1946 metams valdybos rinkimai. Išrinkta visiša sena valdyba, išskiriant pirmininkę K. Namaksienę, kuriai atsiskaijus, jos vietą užėmė klubietė J. Gedgienė; jos pagalbininke pasiliko Paliulionienė; protokolų raštininke S. K. O'Hallaren, finansų raštin. V. Petrušienė; kasinininke Pernickienė; kasos glob. A. Amsienė ir Hockienė; maršalka, Strimaitienė, į ligonių komisiją J. T. Smithienė. Gi į muzikos komisiją įėjo T. Brazaitienė, J. Smithienė ir Pernickienė.

Pabaigus mitygą, moterys turėjo arbatėlę, kurią paruošė J. Janulienė. Stalas buvo apdėtas įvairiais valgiais. Vienas buvo skanus, kitas dar skanesnis. Net ir lietuviško kumpio buvo.

Narės linksmai laiką praleido ir taip užbaigė savo metinį susirinkimą. Linkiu narėms darbuotis ir ateity.

Ten Buvus.

"Keleivis" yra gera šventė dovana draugams ir pažįstamiems. Užsakykit jį savo artimiesiems!

LIETUVIŲ SEIMYNOS ISTORIJA JUSKEVICIAUS DAINOSE.

Jei nori žinoti, kaip senovėje lietuvi gyveno, tai perskaityk šią knygą. Iš jos sužinosi, kad vyrai turėję daug pačių, o žmonos po kelis vyrus. Labai užimanti ir pamokanti knyga. Su paveikslais. Kaina 50c.

KOKIUS DIEVUS ŽMONĖS GARBINO SENOVĖJE?

Parasios knygos lietuvių kalboje iki šiol nebuvo. Čia aprašyta kokių dievus garbino senovės indai bei arjonai, egiptėnai, chaldai, asyrai, lietuviai, barbarai ir t. t.; kaip tie dievai vadinosi, kur jie gyveno ir kokių jie santykius su žmonėmis turėjo. Knyga užimanti ir labai užimanti. Tai yra tikra tikėjimų istorija. \$1.00

MATERIALISTIKAS ISTORIJOJE SUPRATIMAS.

Ši knygoje aiškina proletariato filosofijos mokslą. Jei nori žinoti, kas gimdo pasaulio ir visuomenės mokslus, tai perskaityk šią knygą. Kaina labai lengva. Knyga protaujantiems darbininkams neapkaunuojama. Kaina 25c.

SOCIALIZMO TEORIJA.

Šis veikalas trumpas ir aiškus, faktais parodo, kaip iki šiol keitėsi draugijos formos, ir kodėl turės būti pakeistas kapitalizmas. Kaina 25c.

DELKO REIKIA ŽMOGŲ GERT IR VALGYT?

Valgyt ir gert reikia dėl to, kad norisi, atsisau nepagalvojęs žmogus. Bet dėl ko gi norisi? Dėl ko be valgyti žmogus silpsta? Ir dėlko vienas maitas duoda daugiau spėk, kaitas maitas? Dėlko žmogus reikia cukraus, druskos ir kitų panašių dalykų? Kodėl jam reikia riebalų? Šitūs klausimai suprasti tikrai iš šios knygtelės. Parašė D-ras G-mus. Kaina .. 15c.

KURGI VISA TAI NYKSTA?

Kur nyksta visi tie lobiai, kuriuos žmonės kuria per amžius? Ši intriguojanti politiki-ekonomiki klausimų aiskina parais Vokietijos socialdemokratų teoretikas Karl Kautskas. Kaina 10c.

BIBLIJA SATYROJE

Tai Biblijos pašaipas. Į Kanata tos knygos nepateidžia. Labai juokinga su 379 puikiais paveikslais, perstatančiais įvairius nuotikius nuo prieš auštverimo pasaulio iki užgimimo Kristaus. Įėjus į šią knygą niekas nesigailės. 382 puslapiai. Kaina \$1.00

OZIAN BAMBOS SPYCIAI.

Ir kitos fonės. Daugiau juokų, negu Amerikoje mums. Šioje knygoje telpa net 72 žaidimų. Bambos spyčiai, eilės, raišaliai, mitygos, tikiški straipsniukai ir juokai. Antra pagerinta laida. Kaina 25c.

PAPARCIO ZIEDAS.

Ir keturios kitos apysakos: (1) Neatitiktinis Vyras; (2) Zydinč Giria; (3) Klaida; (4) Korekta. Jos rodo, kaip žmonės paikai tiki į visokių prietarų, burtus ir t. t. 10c.

ALKOHOLIS IR KUDIKIAI.

Arba kaip tėvų vartojami svaigintiniai geriamieji atsiliepia jų vaikams. Kas yra arba tikisi kada nors būti kudiški tėvais, būtinais turėtų perskaityti šią knygutę. Kaina 10c

EILĖS IR STRAIPSNIAI.

Šioj knygoj telpa 23 gražios eilės, daugybė straipsnių, juokų ir t. t. Puikiai iliustruota. Kaina 25c.

SOCIALIZMAS IR RELIGIJA. Labai įdomi knygotė šitau svarbiu klausimu. Ją turėtų perskaityti kiekvienas katalikas ir socialistas. Parašė E. Vandervelde. vertė Vardunas. Kaina 10c.

KODEL AS NETIKIU Į DIEVĄ?

Laisvamaniškas pasakas, kodėl jis negali tikėti. Pina argumentu, kurių nemumė joks jėzuitas. Kaina tos knygtelės 20c.

MONOLOGAI IR DEKLAMACIJOS.

Šioje knygoje telpa daugybė naujų, labai gražių ir juokingų monologų ir deklamacijų. Visokios temos: darbininkiškos, revoliucionieriškos, tautiškos, humoristiškos ir liaisvamaniškos. Visos skambios, visos gerios. Tinka visokiems apvalkiojimams, šaifams, koncertams ir t. t. Antra pagerinta laida. Kaina 25c.

KUNIGŲ CELIBATAS.

Ši knygtelė parodo, kodėl Romos popiežiaus kunigai neapilaužia. Čia išaiškinta visų jo bepatybtė istorija, jos pasekmės ir doriskas dviejų milijonų romolimas. Ši knyga turėtų perskaityti kiekvienas vyras, tėvas ir laimikaitis, kurie geidžia, kad jų moteris, dukteris ir mylimosios nepaulytų į tokių kunigų globą. Parašė kun. Geo. Townsend Fox, D. D., suilaukio Ferdinand de Samogitia. Kaina 25c.

LYTIŠKOS LIGOS.

Ir kaip nuo jų apsaugoti. Parašė O-ras F. Matalaitis. Antra, peržiūrėta ir papildyta laida. Kaina .. 25c.

"Keleivis," 636 Broadway, South Boston, Mass.

Sveikinimai Amerikos Lietuvių Kongresui

Jau minėjome, kad Amerikos Lietuvių Kongresas sveikino visą eilę Amerikos politikų. Tarp kitų sveikino jį senatorius Arthur H. Vandenberg, senatorius David L. Walsh, sen. Millard E. Tydings. Gubernatoriai: Edward Martin (Pennsylvania), Frank J. Lausche (Ohio), Herbert R. O'Connor (Maryland), Maurice J. Tobin (Massachusetts). Kongresmonai: John W. McCormick, Martin Gorski, Thomas E. Gordon, Daniel J. Flood, Thomas d'Alesandro, George H. Fallon ir O'Konski.

Kongresas pasveikino buvusį prezidentą Herbert Hoover ir eilę majorų ir šiaip aukštų pareigūnų iš įvairių valstijų.

Kongresas gavo daugybę sveikinimų iš lietuvių įvairiose pasaulio dalyse. Paminėsime svarbiausius sveikinimus:

Vyriausias Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas (VLIK):

"Tautos viltys jūsų žygiuose. Išlaisvinta tėvynė bus amžiais jums dėkinga."

Lietuvių partizanų grupė, okupuotoje Lietuvoje:

"Musų dienos baigiasi. Žukovo armijos su specialiais šunų batalionais valo kraštą nuo partizanų. Lietuviai esantieji toliau padėkit, gelbėkit. Atvažiuojant Lietuvon rasit tik dykumą."

Francijos lietuviai:

"Nuoširdžiai sveikiname brangius užjūrio brolius visuomet jautriai atsiliepiantįs ir kankinamas tėvynės ir jos vaikų šauksmą. Linkime pasisekimo besibeldžiant į pasaulio sąžinę ir savo žygiams vaduojant pavergtą Lietuvą."

Danijos lietuviai:

"Sveikiname Amerikos Lietuvių Kongresą. Sirdingiausiai sveikiname mūsų brolių ir seserų Amerikoje energiją ir patriotizmą. Jų pasišventime ir Jungtinių Amerikos Valstybių vyriausybės moralės paramoj yra vienintelė tikra viltis Lietuvai išlaisvinti ir išgelbėti nuo baisių kančių. Linkime didžiausio pasisekimo Kongreso istoriniams darbams."

Didžiosios Britanijos lietuviai:

"Didžiosios Britanijos Lietuvių Taryba sveikina Amerikos Lietuvių Kongresą ir linki sudaryti milijonių fondą Lietuvai vaduoti."

Škotijos lietuviai:

"Škotijos Lietuvių Taryba, vyriausias Škotijos lietuvių organizuotos visuomenės atstovas, sveikiname Lietuvių Kongresą ir užtikriname jam visą mūsų moralinę ir kitokią mums prieinamą paramą jo planams ir žygiams Lietuvos laisvei ir nepriklausomybei atgauti ir karo metu išblaškytiems lietuviams globoti, iki jie galės saugiai sugrįžti į tėvynę."

Pietų Amerikos lietuviai

(iš Sao Paulo, Brazilijos): "Sveikiname Amerikos Lietuvių Kongresą ir stojame talkon Lietuvos nepriklausomybei atsteigti."

Dr. J. Šaulys

(Lietuvos Pasiautinytys Šveicarijoje):

"Sveikinu Amerikos Lietuvių Kongresą ir linkiu jam darbo našumo. Jungtios dvasios su juo bendrame šūkyje: Tegyvuoja laisva, nepriklausoma ir demokratiniais pamatais sukurta Lietuvos respublika!"

Sveikinimus Kongresui prisiuntė įvairios Kanados lietuvių kolonijos; Lietuvos garbės konsulas Kanadoje, G. L. P. Grant-Suttie; Generalinis Konsulas New York'e J. Budrys; garbės Konsulai: Dr. J. J. Bielskis ir Antanas O. Shallna; latvių, estų ir lenkų organizacijų, ir išsila eilė Amerikos lietuvių veikėjų ir organizacijų.

Sveikinimų ištraukos, taipgi sveikintojų ir aukotojų sąrašai bus paskelbti spaudoj netolimoj ateity.

Redakcijos Atsakymai.

V. M. Newarke — Karo klausimu mes greitu laiku pasisakysime plačiau. Trumpai galima pasakyti, tiek: Del Lietuvos karo tarp Amerikos ir Rusijos tikrai nebus; visi Amerikos lietuviai gali vieningai chorą šaukti, bet del Lietuvos Amerika į karą visvien netrauks. Tai nėra "pranašystė", bet paprastas, visiems aiškiai matomas faktas. Todėl tik išeinant iš to fakto ir reikia į galimo karo klausimą žiūrėti, kiek tas klausimas rišasi su Lietuva.

A. Semežys, Sudbury, Ont. — Prieš aną karą Rusijos sidabrinės monetos 25 kapeikų vertės nebuvo.

CIA BUVO DAROMI BAIŠUS GINKLAJ

Štai druskos kasykla Vokietijoje, kur naciai buvo įtaisę skraidomųjų bombų dirbtuvę. Dabar po amerikiečių priežiūra, vokiečiai tenai kasa druską.

Drg. V.M. Abejonės

Kadaise mano vienas mokytojas mėgdavo sakyti: "Vyrai, neužmirškite, kad logiškai galvoti yra baisiai sunku." Aš to mokytojo perspėjimą prisiminiau perskaitęs drg. V. M. laišką "Keleivio" redakcijai.

Atrodo taip: jei Lietuva visvien negali būti laisva, jei jau jai yra skirta būti savo ar svetimo nagaikinio pavergėjo "globoje", ta kam tokiame atsitikime sielotis del lietuvių nevienybės? Kodel skystis lietuvių negalėjimu susikalbėti, jei dargi susikalbėję ir dargi paveikę Amerikos politiką, mes visvien Lietuvai galime padėti tikta pakeisti vieną pavergėją kitu?

Panašiai yra ir su kitu reikalu. Jei be karo Lietuvai nėra vilties išsivaduoti, o karas yra baisiausias dalykas, kurio turime vengti, tai kam iš viso kalbėti apie tai Lietuvos laisvę ir vėl, kam skystis del lietuvių nevienybės ir bejėgumo? Viena iš dvejų: arba mes norime padėti Lietuvai atgauti laisvę, ir skaitome tą laisvę galimą, tada reikalinga yra lietuvių vienybė ir svarbu yra kaip nors paveikti Amerikos politiką, kad ji laikytųsi Atlanto Čarterio. Arba — mes bijome "žuržėjimo" išsukti karą, o todėl ir mūsų vienybė, ir visus rūpesnius del Lietuvos išlaisvinimo sudėkime ant "taikos aukuro" ir tylėkime.

Taip reikėtų galvoti, jei logiškas galvojimas nebūtų taip sunkus. Šiaip iš drg. V. M. abejonių gaunasi eilė paimnių ir nėra aiškios vedamos minties, del kurios galima būtų aiškintis, arba ginėtis.

Todėl aš pasitenkinsiu tik keliomis pastabomis del d. V. M. abejonių. Paimsiu kelis paskirų klausimų. Imkime laisvės klausimą. Netiesa yra, kad "Lietuva tik turėjo laisvę išbalsuoti Grinių už prezidentą." Toks tvirtinimas nėra teisingas, nes Lietuvoje, iki Smetonos perversmo, buvo demokratiška tvarka ir Lietuvos žmonės galėjo išsiritinti už prezidentą Grinių, Stulginskį, arba ir ką kitą. Jei jie ankščiau balsavo už Stulginskį, o ne už Grinių, tai jau jų reikalas, taip pat, kaip čia, Amerikos demokratiškojo tvarkoj, žmonės kartais pasirenka Hooverį, o kartais ką kitą.

Aš nemanau ginti Smetonos režimo Lietuvoje. Bet vadinti jį "pusiau sulenkėjusiu" nėra jokio pagrindo. Tas režimas buvo nacionalistiškai lietuviškas ir jis gimė su obalsiu: "kovoti prieš Lietuvos polonizaciją." Smetonos režimas daug

pakenkė Lietuvai. Tas režimas sutrukdė Lietuvos demokratijos augimą ir palaužė Lietuvos plačiosios mases savo teisių ir savo pareigų kylančių įsisaumoninimą. Bet nerimta būtų lyginti smetonos režimą su svetima totalitarine okupacija, su nacių, arba dabar su bolševikų okupacija. Smetonos režimas buvo blogas ir kartais stačiai šlykštus, bet nacionaliniu žvilgsniu jis nebuvo svetimas ir tas režimas nevedė Lietuvos žmonių eksterminacijos, arba kolonizacijos svetimais atėjūnais, kaip tai daro svetimi okupantai. Tai yra milžiniškas skirtumas, kurio nematyti. Todėl, visai neteisingai Smetonos režimo, jo visgi negalima gretinti su svetima, nacių ar bolševikų okupacija.

Ar Lietuvos žmonės gali būti laisvi ir gyventi demokratiškai? Mano atsakymas yra griežtas TAIP. Jie gali gyventi laisvai ir Lietuva turi visų davinų su laiku pasekti socialistinę Daniją tiek savo valstybės, tiek savo ukio gyvenime. Tikta kaimyninių imperializmų agentai nori įkalbėti lietuvius, kad jie yra "nesubrendę" patys save valdyti, o todėl svetimi grobikai dedasi "geradariams" ir siūlosi tvarkyti Lietuvą pagal savo norą. Pasaką aipe Lietuvos žmonių "nesubrendimą" platino ir smetonininkai, kurie tuo tariamu lietuvių "nesubrendimu" bandė idėjiniai remti savo diktatūrą. Bet Lietuvos žmonių smetonininkai neįtikino; o pozicija Smetonos režimui Lietuvoje visada buvo gyva ir tas režimas niekada neturėjo Lietuvos žmonėse toje kato atramos, kokią turėjo Musolinio režimas Italijoje, ar Hitlerio režimas Vokietijoje.

Šiandien Smetonos režimas yra praeitis. Ta praeitis neturi trukdyti mums kovoti už Lietuvos laisvę ir už Lietuvos žmonių demokratišką teisę būti savo šalies šeimininkais. Pirmas ir būtinas žingsnis į Lietuvos ateities laisvę yra pašalinimas iš Lietuvos svetimos okupacijos, svetimos armijos, žandarmerijos ir svetimos administracijos. Be šito pirmo ir būtino žingsnio nėra ko ir svajoti apie Lietuvos laisvę.

Philadelphijos pinigų kalvė (mint) yra pirmasis federalinės valdžios trobesys Jungtinėse Valstijose.

Lousianos valstijoje yra miestelis Natchitoches, kurį ištaria: Nak-ai-toš.

Sukaktuvių Minėjimas

"Keleivio" ir LSS 40 metų sukaktuvių proga Bostono draugai buvo surengę gražias vaišes. Buvo susirinkę daug gražių viešnių ir svečių. Girdėjome malonių linkėjimų ir sveikinimų. Deja, negalime išsiai paduoti daug įdomių nuomonių, svarbių prisiminimų ir linkėjimų. Paminėsime nors trumpai.

Tamas Rubikas, senas "Keleivio" skaitytojas ir platintojas, skaito "K." nuo pirmo numerio, o pradėjo jį platinti nuo antro numerio. Prisimena pirmus žingsnius kuriant Worcesterio socialistų kuopą ir platinant darbininkų laikraštį "Keleivį". Sunkūs buvo laikai, bet buvo energijos, pasišventimo ir noro dirbti.

J. Tumavičienė sako, skaitau "Keleivį" 40 metų, pradėjau skaityti Lietuvoje. Nesu socialistė, bet atiduodu pagarbą socialistams už tai, kad pirmieji pradėjo kovoti už Lietuvos laisvę.

P. Kručas sako, "Keleivio" leidėjai mokėjo pagauti ateivių psichologiją, pritaikė prie jos, o todėl turėjo pasisekimą ir galėjo tai išsivijai gerai patarnauti.

Neveckas iš Norwoodo, brolis mirusio "K." redaktoriaus nario Nevecko, prisimena, kaip jis buvo pirmas ir "Laisvės" kurėju Bostone. "Laisvė" kurėsi iš opozicijos "Keleiviui", bet vėliau išsikėlė į naują vietą. Sako, neskaitau Maikio su Tėvu, bet užtat seku straipsnius ir informacijas.

J. Lekys, sandarietis, sako, "Keleivis" patarnauja visai visuomenei, jis yra naudingas, todėl be srovinių skirtumų galime laikraštį remti ir linkėti jam pasisekimo.

Vrubliauskas sako, skaitau "Keleivį" nuo pradžių iki galo, randu daug žinių ir įdomių straipsnių.

P. Ketvirtis iškelia svarbią bostoniškams turėti savo vietos pažangų laikraštį. Laikraštis mus jungia, mum patarnauja ir be laikraščio butume visai pakrikę. Bet neužtenka laikraštį pagirti, reikia jį platinti. Siūlo, kad kiekvienas užsakytų "Keleivį" savo pažįstamiems ar giminėms, kurie jo neskaitytų. Tuo pasitarnausim laikraščiu ir padarysime gerą dovaną savo draugams ir pažįstamiems. Čia pat perduoda keturis naujus skaitytojus "Keleiviui".

Dr. D. Pilka prisimena "Keleivio" darbuotojus, leidėją Jurgį Gegužį, redaktoriaus narį, jau mirusį Nevecką ir kitus. Sako, turime naują laikraščio štabą, turime rupintis naujų vajų. Laikraštis turi gyventi, augti, stiprėti.

Paplauskienė sako, skaitau "Keleivį" nuo 1910 metų. Klebonas buvo uždraudęs skaityti, bet Maikis su Tėvu pasirodė stipresnis, kaip klebono draudimas. Klebonas buvo užmirštas, o "Keleivį" ir dabar skaitau.

Dr. Kapočius kelia klausimą, ar "Maikis" tikrai yra "Tėvo" vaikas? Sako, yra abejonių del jų kraujo giminystės. Bet, giminės ar ne, linki jiems geriausio pasisekimo.

Dr. Repys pasakoja prisiminimus, kaip dirbęs "Keleivyje" 1916-17 metais kartu su Jurgiu ir Vincu Gegužiais.

Adv. J. Grigalius Amer. Liet. Piliečių Draugijos vardu linki laikraščiu ilgiauį metų.

N. Kontrimas prisimena senas dienas, kai jis "Keleivy" "gulė ir kėlė."

Stakionis ir Vareikis iš Lawrence, Stasiulis iš Dorchesterio, Mrs. Audickienė, Krušas iš Brighton, Mrs. Naurienė, Vinciusas iš Cambridge, T. Zavadskas, Brazaitis, Mrs. Barčienė, Namaksis "šeimos vardu," Audickas, Ramanauskas, Anesta, Stukas, V. Balukonis, J. Andrews, adv. Cunys ir k. patiekė "Keleiviui" ir jo štabui širdingų linkėjimų ir geriausio pasisekimo.

M. Michelsonienė palinkėjo "Keleivio" paveldėjams geriausio pasisekimo ir kreipėsi į moteris, kad jos stotų gyviau į visoki visuomeninį darbą. Sako, mūsų vyrai, aptingo, o mes ir visai užmigome. Bukime aktingos! Moterys yra galybė, jei tik jos nerėtų gyviau dalyvauti viešajame gyvenime.

S. Michelsonas prisiminė trumpai laikraščio istoriją. Sako, senais laikais kova buvo aštresnė tarp lietuvių. Dabar Lietuvos nelaimė sušvelnino skirtumus tarp mūsų. Del bendro reikalo turim ištieti ranką ir dirbti kartu su tais, su kuriais dar neseniai matėsi reikalo kovoti.

J. Janušis kviečia jungtis apie laikraštį, sudaryti vieną stiprią keleviečių bendruomenę, stiprią savo dvasia ir savo įtaka visuomenėje.

Vakrienės programą atidarė **S. Strazdas**, o vakarienei sumaniai ir gyvai vadovavo adv. **F. J. Bagočius**.

Mes, "Keleivio" darbininkai, ilgai prisiminsime širdingas draugų vaišes 40 metų sukaktuvių proga. Meilios šeimininkės, vadovaujanti drg. Bračaitienė, visus svečius rupestingai pavaišino, o svečiai nepaslykėję gražių linkėjimų laikraščiu ir jo darbininkams. Už tai čia norisi jiems tarti širdingą ačiū.

"Kel." Darbininkas.

TEISINGAS PATAREJAS

"Teisingas Patarėjas" aiškina daugiausia lyties ir sveikatos reikalus. Bet jis taip pat nušviečia ir daugybę kitų dalykų. Jis pasako beveik viską, kas žmogui reikia žinoti.

Tai yra vienintelis veikalas, kuris neužims jūsų laiko ilgiais pasakojimais ir nuobodžiais išvadėjimais, bet trumpais ir aiškiais žodžiais pasakys jums atvirą tiesą: kas reikia daryti, o ko nereikia, kad būtų galima be baimės naudotis gyvenimo smagumais ir nepadaryti klaidų. "Teisingas Patarėjas" atsakys jums net į tokius klausimus, kurių jūs kartais nenorėtumėt ir savo gydytojo klausiti. Beveik kiekvienas lyties klausimas jame nušviestas, beveik kiekvienas "sekretas" išaiškintas.

Štai keliatas tų klausimų, kuriuos aiškina "Teisingas Patarėjas":

Ką reikia meli ir iš kur ji patenka? Kaip atsirado ir ką reikia bučkin? Ką reikia "pirmosios nakties teise", kuria seniau naudojosi kunigai ir dvarponiai? Ką reikia šilobinis žiedas? Balta jaunosios slėbė? Jaunosios šydras? Ryžių barstymas jauniems ant galvų? "Modane Mėno"? Kas reikia jauni merginai žinoti prieš ištėjimą, kad nepadaryti klaidų? Kokio amžiaus geriausia tektė ir vestė? Kas reikia žinoti pirmą naktį? Si to nepasako jauniems nei tėvai, nei bažnyčia, nei mokykla. O klausimas labai svarbus, nes nuo jo priklauso gyvenimo laimė ar nelaimė. Bet ką visi slepia, tą atvirai pasako "Teisingas Patarėjas". Arba Gimdyimo Kontrolės Klausimas. Turėt ar neturėt vaikų? Tai opiausias kiekvienos šeimos klausimas. Ir "Teisingas Patarėjas" čia pateikia įdomų informaciją.

Be to, "Teisingas Patarėjas" pasakys jums trumpai ir aiškiai: Kaip prasidėjo pasaulis?—Is kur ir kaip atsirado žemė?—Kaip atsirado žmogus ant žemės?—Is daug-daug kitų įdomių dalykų. "Teisingo Patarėjo" parašymui buvo sunaudoti tokie mokslų veikalai, kaip Welso "Pasaulio Istorija", Jordano "Evolucijos Pagrindai", McCabe'o "Civilizacijos Evoliucija", Boelsche's "Žmogaus Evoliucija", D-ro Gates "Sexual Thruths" ir daugybė kitų. Tai karta mokykla ir papuošimas namuose. Kaina \$1.50 Užsisakykit "Teisingą Patarėją."

KELEIVIS

636 BROADWAY

SOUTH BOSTON, MASS.

SIELOS BALSAI

GRAZIOS EILES, DAINOS IR BALADOS.

Knyga papuošta daugeliu spalvotų puikių paveikslų, 223 puslapiai dydžio, apie 150 įvairių eilų. Ji PALINKSINS JUSĮ LAISVAS NUO DARBO VALANDAS.

KNYGOJE YRA TRIJŲ RUSIŲ EILES: TAUTISKOS, ŠEIMYNIŠKOS IR DARBININKISKOS TIKRAI GRAZI IR TURTINGA EILIŲ KNYGA.

Audimo apdaras \$1.25.

Kiekvienas turėtų papuošti savo namyną minkšta knyga. Kiekvienas nusipirka šią knygą pataliojama. Pinigus geriausia siųgt "Money Order". Popierinius galima siųgti tiesiog paprastame konverte, bet reikia aiškiai užrašyti savo ir "Keleivio" adresą ir nepamirškite pridėti už cento ženklo.

"KELEIVIS"

636 BROADWAY, SO. BOSTON, MASS.

Vietinės žinios

Iš Liet. Pil. Draugijos susirinkimo

Praeitą ketvirtadienį įvyko L. Pil. Draugijos narių susirinkimas. Buvo valdybos ir direktorių rinkimai. Rinkimai ėjo nuo 6 iki 10 su puse val. vakare. Į draugiją šiame susirinkime įstojo apie 80 naujų narių, daugiausia iš kariuomenės grįžusių lietuvių.

I sekančių metų valdybą balsų dauguma išrinkti šie: pirmininkas adv. J. Grigalius, vice-pirm. — adv. J. Cunys, prot. sekret. — A. Neviera, fin. sekr. — A. Druzdys, izdin. — A. J. Namaksy, maršalka — V. Pauplaskas. Į direktorių rinkti: Dr. A. Kapochy, adv. C. J. Kalinauskas, J. Arlauskas, W. Amsie, J. Lekys, S. Mockus ir F. Zaleskas.

Balsavime dalyvavo 416 narių.

Iš valdybos raporto paaiškėjo, kad Draugija daro puikų apyvartą. Praėjusį mėnesį liko virš 2 tūkstančių dolerių pelno.

Vietos BALF skyriaus prašomi, direktoriai nutarė užpildyti maisto ir pasiūsti į Brooklyną lietuviams tremtiniams sušelpiti už \$50. Susirinkimas tą užgyrė.

Delegatų į Amerikos Lietuvių Kongresą vardu pranešimą darė A. Neviera.

Rep.

Kur aukoti maistą lietuviams

BALF Bostono skyrius turi savo buveinę pabažnytinėje svetainėje, ant Fifth St., po šv. Petro bažnyčia. Ten kas vakaras darbo dienomis, tarp 7 ir 9 val. yra kas nors iš BALF žmonių ir priima atnešamus daiktus lietuviams tremtiniams pagalbėti. Dabartiniu laiku ypatingai pagėdijama gauti maisto dalykų pasiūsti lietuviams Europoje.

F. R.

Pakelė kainas kuro aliejui

OPA Naujojoje Anglijoje pakelė kainas žibalui ir kuro aliejui. No. 1 kuro aliejaus pabrangintas pusę cento galionui, o nr. 2, 3 ir 4 kuro aliejaus pabrangintas dviem dešimtadaliais cento galionui. Pakeltos kainos bus iki balandžio mėnesio galo. Pakėlimas aiškinamas tuo, kad kuro aliejaus cėna pradeda trukti.

Ar Charlestown tiltas yra saugus?

I Charlestown tiltą neseniai buvo įvažiuojęs didelis laivas, tiltas buvo sugadintas ir kelias dienas susisiekimas per jį buvo pertrauktas. Dabar susisiekimas per tiltą vėl eina, bet atstovas David M. Cleary reikalavo, kad susisiekimas būtų nutrauktas, nes esą tiltas nėra saugus ir jis sako, sulaukime vėl naujo Cocoanut Grove nelaimės.

Valstijos viešojo patarnavimo komisija darė specialinį posėdį, apžiūrėjo tą tiltą ir nutarė, kad tiltas yra saugus ir susisiekimas per jį gali eiti be jokių kliūčių.

Padangų racionavimas bus baigtas

Nuo naujų metų bus baigtas padangų racionavimas. Automobilų padangų gamyba dabar tiek padidėjo, kad nebėra reikalo jas racionuoti.

Grįžta veteranai

Per Bostono uostą prieš šventes grįžta tūkstančiai karo veteranų iš Europos. Grįžtančiųjų tarpe daug yra ir lietuvių iš įvairių Amerikos miestų.

Cambridge Kliubas renka valdybą

Šį ketvirtadienį A. Liet. Pil. Kliubas Cambridge laiko savo susirinkimą. Bus renkama ateinančioms metams valdyba. Kandidatais nominuoti yra sekami nariai: i pirm. — J. Beleckas, J. Turauskas ir J. Tumėnas; i vice-pirm. — M. Venslauskas; prot. sekr. — K. Zabitis ir K. Ernest; fin. sekr. — J. Samalis ir J. Mackevičia; kasin. — A. Valeika ir J. Gudeliauskas, ir i maršalką — J. Batvinskas, P. Kirslis ir M. Kalinauskas.

Rep.

Prie Suvienytų Kliubų suvažiavimo

Papildant praeitos savaitės pranešimą apie Lietuvos Piliečių Kliubų Susivienijimo Massachusetts valstijos suvažiavimą, pranešame pilną naujos valdybos sąstatą: pirm. adv. J. Cunys, vice-pirm. J. Beleckas, protokolių sekretorius — adv. J. Grigalius, fin. raštin. — W. Plein, izdin. — A. J. Namaksy ir sporto reikalų vedėjas — Dr. A. Kapochy.

Direktoriais išrinkti: adv. C. Kalinauskas (So. Boston), B. Palby (Dorchester), J. Beleckius (Brighton), J. Casper (Lowell), A. Raila (Stoughton), J. Klimavičius (Cambridge). Direktoriai renkami po vieną nuo prisidėjusių kliubų.

Kaip jau minėta praeitame "K." nr. L. Kliubų Susivienijimas yra nutaręs stipriai veikti, kad sustiprintų lietuvių poziciją Massachusetts valstijos politikoje ir kad padėtų lietuviams jaunuoliams siekti mokslo, o taip pat mano kreipti dėmesį į organizavimą lietuvių jaunuolių sporto ratelių.

J. C.

Pagerbs delegatus

Delegatams į A. L. Kongresą Chicagoje pagerbti Sandaros Moterų Kliubas rengia balių-vakarienę, su dainomis ir kitais malonumais. Vakarienė įvyks sekmadienį, sausio 6 d. Lietuvių svetainėje, E ir Silver Sts. Prasidės 5 valandą vak.

Komitetas.

TAI BENT TURKĖ

Prezidentas Truman gavo iš vieno Missouri fermerio 35 vėnų kalakutą Kalėdų dovanoms. Farmeris, E. L. Capps, telegrafavo prezidentui, ar jo kalakutui rasis vietos ant prezidento stalo. Atsakymas buvo, taip. Riebus kalakutas iš fermos be tarpininkų pataikė tiesiai ant prezidento Kalėdų stalo.

Sveiksta Povilas Gaigalas

Cambridge biznierių, Povilas Gaigalas, Park Lunch užėigos ant 985 Cambridge St. savininkas, ilgoką laiką sirgo, gulėjo ligoninėje, bet dabar jau pradeda sveikti, grįžo iš ligoninės ir jau atsilanko į savo naujai įstaistyto biznio vietą. Linkiu greit visai pasveikti.

F. R.

Surinko šimtus tonų maisto

Visose Bostono bažnyčiose eina maisto rinkliava badaujančioms Europos žmonėms. Švenčių proga gerasirdžiai žmonės sunesė jau kelis šimtus tonų maisto į bažnyčias.

Europoje šią žiemą apie 20 milijonų žmonių kenčia šaltį ir badą. Badaujančių skaičiuje yra ir tūkstančiai iš namų išvarytų lietuvių, kuriems šventės nebus linksmos.

Lietuvius sušelpiti galime aukodami maistą per BALF vietinį skyrių. Kas vakaras darbo dienomis tarp 7 ir 9 valandų maistą galima priduoti ant Fifth St., pabažnytinėje salėje.

Privertė sniego

Šventės be sniego, tai lyg ir ne šventės. Tą suprato sniego abliutojai debesys, ir kai jau privertė Bostonui ir plačiai apylinkėi, tai šventės tikrai užteks. Sniego audra pridrebė net 12 colių to gero.

Nelaimingi automobilių savininkai, sniegui iškritus, nežino, kokią jie naudą turi iš motorinių vežimų. Praeitą trečiadienį vakare teko Bostono gatvėse matyti, kaip automobilių savininkai sunkiai stumė vežimus. Tai atėjo laikas, kada žmonės įsikinko į automobilius...

Sniegas pridarė daug nuostolių ir buvo nutraukęs susisiekimą tarp Bostono apylinkių. Šeši žmonės žuvo sniego audroje, o nelaimingų atsitikimų dėl sniego labai padaugėjo.

Suėmė jaunų ištovkėlių lizdą

Praeitą savaitę Bostono policija gavo žinių, kad prie Leverett gatvės po viena namais yra apsigyvenęs burys įtartinių jaunuolių. Policija nuyko nurodyton vieton anksti rytą ir užtikio miegant 5 jaunuolius — du vaikėzus ir 3 mergaites. Vyriausias vaikėzas nenorėjo pasiduoti areštui, tai buvo spēka nugalėtas. Visi penki buvo nugabinti policijos nuovadon ir tenai sulaikyti. Mergaičių amžius: 13, 16 ir 17 metų, o bernaičių — 15 ir 18 metų.

Paaikėjo, kad jauniaupurtinimu.

sioji mergaitė jau yra buvus bausta už ištovkavimą ir pabėgus iš New Yorko policijos.

"Dumpuose" rado mokytojos lavoną

Dedhamo "dumpuose" buvo rastas nežinomos moteriškos lavonas. Ji buvo gerai apsirengusi ir galėjo būti apie 27 metų amžiaus. Vėliau nustatyta, kad tai yra Mrs. Hedwig Browne, Norwoodo mergaičių mokyklos mokytoja. Jos vyras sako, kad ji buvo labai susikrėtusi dėl savo nepasisekimo mokykloje. Ji bandžiusi parodyti savo mokinėms, kaip pagaminti saldinių Kalėdoms. Užmačiusi du kubiliukus šokolado teslos, bet išėjęs niekam netikęs jovalas. Tas nepasisekimas taip ją paveikęs, kad ji kelias dienas nervinosi, pagaliau išėjo iš namų ir vėliau buvo atrasta miesto šiukšlyne negyva.

Turėsime dar vieną dangoriežį

Bostono John Hancock Mutual Life Insurance Co. nutarė statyti naujas savo patalpas. Ji statys 26 aukštų namą, kurs kaštuos 15 milijonų dolerių. Namas bus 470 pėdų aukščio. Statyba tuoj prasidės.

Dideli gaisrai

Cambridge ir Roxburyje prieš šventes kilo du dideli gaisrai. Cambridge ant Massachusetts Ave. sudegė didelis gyvenamas namas, 16 šeimynų liko be pastogės; 9 žmonės Cambridge, bedegant namui, buvo užklupti savo butuose ir išsiųgtelėjo šokdami pro langus. Roxbury gaisras ant Warwick gatvės paliko 9 šeimas be pastogės. Gesinant gaisrą Cambridge 5 gaisrininkai buvo sužeisti.

Susidurė strytkariai

Humbolt "kilpoje" prie Franklin Parko susidurė du strytkariai, vienas pilnas keleivių, kitas tuščias. Nelaimė įvyko ketvirtadienį pavakare, laike didžiausio žmonių susigrudimo. 12 asmenų buvo sužeisti, o apie 100 atspirko išgascių ir sustiprėjo, kad jauniaupurtinimu.

PAGELBA IŠ ORO

Šis vaizdelis parodo laivą užėjusį ant uolos Connecticut valstijos pakrasty. Helikopteris iš oro nuleidamas virvę išgelbėjo visą to laivo įgulą.

Didelis keleivių susikimimas per šventes

Per pirmas taikos Kalėdas tūkstančiai žmonių pakilo keliauti. Tokio susikimimo ant gelžkelių ir bus dar niekada nebuvo, kaip šiais metais. Prie keleivių susikimimo prisidėjo ir iškritęs sniegas, daugelis žmonių vengia važiuoti savo automobiliais ir geriau keliauja gelžkeliais, užtat gelžkeliai yra perpildyti.

Pavėlavo ant švenčių

Didelės audros jurose suvėlino daug laivų, kurie skubėjo Amerikon su palaidžiamais kareiviais. Tūk-

stančiai kareivių dėl audrų jurose nespėjo grįžti namo ir turės praleisti šventes laivuose. Žiemos audros jurose šiemet labai piktos, sako tokių nėra buvę per 17 metų.

RADIJO PROGRAMA

Lietuvių Radijo Korporacijos programa ateinančią nedėdienį iš WORL stoties, 950 kilociklių, tarp 9:30 ir 10:30 ryto, bus tokia:

- 1—Muzika
- 2—Birutės Radio choras, vad. V. Minkienė.
- 3—Pasaka apie Magdutę

Po programos parašykite savo įspūdžius ir nusiųskite šiuo adresu: WORL Station, Lithuanian Program, Boston, Mass. S. Minkus.

FOTOGRAFIJOS GUILD

PETRAS P. RUPLĖNAS iš South Bostono ir JONAS E. SEARLES iš Cambridge. Ką tik grįžo iš kariuomenės po pusantų metų tarnybos užjuriuose ir po keturių metų tarnybos armijoje, kurioje buvo aviacijos foto-laboratorijos technikai ir kautynių fotografai, ir atidarė Jamaica Plain FOTOGRAFIJOS STUDIJĄ.

DARO VISOKIAS FOTOGRAFIJOS NUOTRAUKAS, PADIDINA PAVEIKSLUS ir t. t.

Kalėdų šventės yra gera proga nufotografuoti visai šeimynai. Prieš šventes atdara nuo 10 ryto iki 9 val. vak.

THE PHOTOGRAPHIC GUILD
601 CENTRE ST. Tel. ARN 6685 JAMAICA PLAIN

Tel. SOU. 4645

Casper's Beauty Salon

PRIJUNGIA

--- GIFT SHOP ---

ĮVAIRI NAUDINGŲ REIKMENŲ DOVANOMS

CASPER'S Beauty Salon

738 E. Broadway, South Boston, Mass.

Hours: 8:30 to 5. Open Thursday Evenings

SVARBUS REIKALAI

ANDREW DEDULIONIS
Turėjęs biznį "Lynn Baking Co.", Lynn, Mass.
STANISLOVAS IR ANNA CZULADA
Pirmiau gyvenę South Boston, Mass.
CHARLES LAZAROVITCH
Pirmiau gyvenę 92 Tudor St., So. Boston, Mass.
GEORGE KALENDRA
Pirmiau gyvenę 143 C St., So. Boston, Mass.

Jie patys, arba apie jų dabartinę gyvenimo vietą žinantieji, tuojau atsišaukite pas:
ADV. F. J. BAGOCIUS,
302 W. Broadway, So. Boston, Mass.

Geriausia Užėiga Vyrams ir Moterims Yra

SOUTH BOSTON CAFE

Vincas Balukonis, Savininkas

Pagamina gerus lietuviškus pietus, užlaiko geriausią alų, vyną ir degtinę, ir visiems draugiškai patarnauja. (11-24)

258 BROADWAY, SOUTH BOSTON, MASS.

"Keleivis" yra gera švenčių

dovana draugams ir pažįstamiems. Užsakykit jį savo artimiesiems!

REIKALINGI DARBININKAI

Moterys reikalingos vilnas sortuoti. Patyrimas nereikalingas. Mes išmokinsim. Darbas pastovus, 5 dienos į savaitę. Kreiptis į 229 A Street, South Boston. (53)

BORIS BEVERAGE CO.

220 E Street, South Boston

Pristato toniką, vyną ir visos rūšies alų baliams, vestuvėms į namus ir sales. (-) Savininkai:

Jonas Arlauskas ir Juozas Skandalis. Telef.: SOU 3141.

A. J. NAMAKSY

REAL ESTATE & INSURANCE

414 W. Broadway

SOUTH BOSTON, MASS.

Office Tel. So. Boston 0948

Res. 37 ORIOLE STREET

West Roxbury, Mass.

Tel. Parkway 1233-W

DR. D. PILKA

Ofiso Valandos: nuo 2 iki 4 ir nuo 7 iki 8

506 BROADWAY

SO. BOSTON, MASS.

Telefonas: SOUTH Boston 1320

Tel. TR0bridge 6330

Dr. John Repshis

(REFŠYS)

LIETUVIS GYDYTOJAS

Valandos: 2-4 ir 6-8

Nedėliomis ir šventadieniais: nuo 10 iki 12 ryto

278 HARVARD STREET

kamp. Inman St. art. Central Sq.

CAMBRIDGE, MASS.

Tel. 28624

Gyv. 31132

Dr. Joseph A. Gaidis

OPTOMETRISTAS

Valandos: 9 iki 12

nuo 2 iki 5

nuo 7 iki 9

Seredom 9 iki 12

ir susitarus

AKIŲ DAKTARAS

Ištaisau defektuotas akis ir tinku laiku sugrąžinu šviesą. Išgaminuoju ir priskiriu akinius.

114 Summer Street

LAWRENCE, MASS.

Dr. Leo J. Podder

is Leningrado.

Specializuoja Vyrų ir moterų nusiūpinimą. Gyvenimo permainų moterų. Moterų ir Vyrų ligas. Kraujo ir Odos ligas.

Valandos: nuo 10 iki 12 diena nuo 2 iki 4, nuo 7 iki 8 vakare

180 HUNTINGTON AVE., BOSTON, MASS.

Tel. Commonwealth 4570

Tel. SOU 2805

DAKTARAS

J. L. Pašakarnis

OPTOMETRISTAS

Ofiso valandos:

Nuo 9 ryto iki 7 vakare

Seredomis:

Nuo 9 ryto iki 12 diena

447 Broadway

SO. BOSTON, MASS.

DR. G. L. KILLORY

60 SCOLLAY SQUARE, Room 27

BOSTON. Telf. Lafayette 2371

arba: Somerset 2044-J

SPECIALISTAS KRAUJO, INKSTŲ IR NERVŲ LIGŲ

Daro Kraujo Patikrinimą

Valandos:

Nuo 9 ryto iki 7 vak. kasdien

Nedėliom, nuo 10 ryto iki 1.

LITHUANIAN FURNITURE CO.

APDRAUSTI PERKRAUS- TYTOJAI

(Insured Movers)

Perkraustom šia pat ir i tolimas vietas.

Saugi priežiūra, kaina prieinama

326 BROADWAY,

SO. BOSTON, MASS.

Tel. SOUTH Boston 4618

